

DELBÁCSKA

Bélapost

Nemzeti Múzeum

Szefc
bodj
137.

Ohivatal: Novisad, Trg Oslo-
agner palota.) Telefonszám:
vcim: „Délbácska“, Novisad

NOVISAD, 1925 OKTÓBER 4.

VI. évfolyam

VASÁRNAP

230. szám

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél
évre 240 és egész évre 480 dinár. Kéziratokat
nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1:50 dinár

„A magyarokkal meg kell szakítani minden összeköttetést” -- Rákosi népbiztos Szubotícán élő apja elmondja fia élettörténetét -- A budapesti kommunisták az ügyészségen Temerini Kovács Ákos nyolcvan milliója -- Cunningham ezredes kishivatalnok Bérsben

A „magyar” zárda

A „Délbácska” a türelmetlen nacionalizmus sajtójának pergőtüzében áll azóta, amióta bátor volt megírni, hogy a novisadi Miasszonyunk zárda körül kísérletező háromféle nacionalizmus a maga szempontjainak érvényesítéséért folytatott harcban egyelőre csupán az oktatás sikerének veszélyeztetését tudja felmutatni, mint eredményt. A Vojvodina népei nemzeti türelmességének egy sokkal békésebb korszakában alapított „Zastava” a nagy Tomics Jása emlékéhez méltatlan hangú cikkben rugaszkodik a „Délbácska”-nak, s a felelőtlen kilengések idejére emlékeztető cikkében a magyar impérium visszakívánásának könnyelmű és meggondolatlan vádját szegzi felénk. A „Deutsches Volksblatt” mai száma közel két oldalon keresztül egy olyan hangnemben és modorban irt cikkben ront nekünk, amilyen cikkekkkel a türelmetlen szerb nacionalizmus sajtója szokta kioktatni éppen a „Deutsches Volksblatt”-ot. Hát így nem értjük meg egymást sohasem. A „Zastava” és a „Deutsches Volksblatt” egyképpen tudják, hogy a „Délbácska” szükség — és kötelelességszerű küzdelmet vállalt és folytat a magyar érdekek védelmében. Hogy mi magyar érdek, mi szerb érdek, és mi speciálisan német érdek, annak az eldöntését bízzák reánk. Ebben a kérdésben még utolsó sorban sem fogadunk el kioktatást a „Deutsches Volksblatt”-tól, amelynek egyes írásai perdöntő bizonyítékok amellet, hogy azok írója legalább olyan messze van a katolicizmustól, mint a magyarságtól. A novisadi Miasszonyunk zárda kétségtelenül őriz bizonyos magyar tradíciókat, hiszen nem azok alapították, akiknek ma módjukban van a „Deutsches Volksblatt” hasábjain két oldalon keresztül vádolni, rágalmozni és denunciózni a „Délbácska”-t. Amennyit ebből a zárdából a magyarság számára követelünk, annyi megillet bennünket. Amennyi ebből a zárdából valóban magyar, annyiért mindig készen vagyunk és mindig készen leszünk sikraszállni. Annnyiért küzdeni fogunk akkor is, ha a „D. V.” cikkírója „nyilvánosságra” fogja hozni azokat az „adatokat”, amelyek szerint igen „kellemetlenek” úgy a „Délbácska”-ra, mint a novisadi magyarságra nézve. Megmondottuk hogy a mi küzdelmünk szükségszerű és kötelelességszerű. Mi állni fogjuk a harcot és védeni fogjuk minden értékünket. A jó modorról azonban egyetlen pillanatig sem feledkezünk meg és a polémiában nem fogjuk a „D. V.”-hoz hasonlóan az általa nemrég kioktatott és most utáztott Reisz professzor metódusait követni. Mi nem vádoljuk meg a németeket és nem vagyunk denunciólásra uszíthatók nem utolsó sorban már csak azért is, mert a Deutsches Volksblattot csak a németiség egy elenyésző töredékével tudjuk azonosítani. A novisadi német lap felület és könnyelmű vádjaival szemben könnyű fegyver volna számunkra idézni azokat a kitételeket, amelyek épen a Deutsches Volksblatt agresszív írásmódora és kiméletlensége miatt érték a német polgárokat a Politika hasábjain.

Izlésünk és jóérzésünk azonban nem teszik lehetővé, hogy ebben a küzdelemben olyan fegyvert fogadjunk el, amelynek hasznát a politikai lovagiasság tiltja. Machiavelli tanításai szorgalmazzák a „Deutsches Volksblatt” céljait. Mi nem kérünk belőlük. Mi csupán ismételtel leszögezzük, hogy kötelelességszerűleg vállalt

feladatainknak minden időben és minden körülmények között eleget teszünk, ugyanakkor pedig egyetlen esetben sem fogunk megfélekezni arról, hogy egy bármely kisebbségi nyelven megjelenő újságnak a kisebbségek célkitűzéseihöz és programjához méltatlan vádjait a leghatározottabban visszautasítsuk.

NINCSICS BESZAMOL GENFI UTJARÓL

A külügyminiszter a királynál

Radojevics közlekedésügyi miniszter nyilatkozata — Pasics állapota kitünő — Az ország népe meg lehet elégedve a vasutal

Beogradból jelentik: Öfelsége tegnap délelőtt különkihallgatáson fogadta Nincsic Mommcsiló külügyminisztert, aki a népszövetség genfi üléséről és delegációk sikeréről számolt be. A kihallgatás alkalmával nyújtotta át a külügyminiszter a királynak Njegos Gorski Vienac című kötetményének kéziratát, amelyet az osztrák kormány ajándékozott a kormánynak a Njegos ünnepély alkalmával.

A király kíséretében jött Beogradba Radojevics Ante közlekedésügyi miniszter, aki a miniszterelnököt látogatta meg. Radojevics Ante tegnap délelőtt fogadta a hírlapírókat és közölte velük, hogy Pasics Nikola miniszterelnök igen jól érzi magát. A montecarlói klíma igen jó hatással volt reá. A hegyektől körülzárt hely állandó hőmérséklete sokkal kedvezőbb, mint az Eviensles Bains-i. A miniszterelnökön a lefolyt betegségnek semmilyen külső nyoma nem látszik. Ma ép oly jól szinben van, mint volt akkor, amikor betegsége előtt a legjobban érezte magát.

A közlekedésügyi miniszter ez alkalommal azonnal hosszabban ismertette a tárcájába

vágó ügyeket is. Először megcáfolta azokat a híreket, amelyek montecarlói útjával kapcsolatosan elterjedtek, hogy megrendült állását akarta Pasicsnál biztosítani. Ő Pasicsnak kormányzati ügyekről számolt be és azon feladatokról, amelyeket a kormánynak még a miniszterelnök hazatérése előtt meg kell oldani. Ezután tért át a közlekedés kérdésére. Olaszországi és franciaországi utazása során alkalma volt tapasztalni, hogy nálunk a közlekedés semmivel sem marad mögötte ezen államokénál.

A megrongált vasuti anyag javítása az idén 100 százalékkal haladja meg a múlt évit. Annyi mozdony és vagon áll most már a vasut rendelkezésére, hogy az idei szezonban nem fog vagonhiány bekövetkezni.

A folyamhajózás terén is sok javítást fog eszközölni így elsősorban Beogradban és Prarovon kikötőt épített.

A miniszter végül kijelentette, hogy az ország népe teljesen meg lehet elégedve a vasutal.

Meghiusultak a francia—amerikai kölcsön tárgyalások

Páris, október 3. Az a francia delegáció, amely Caillaux pénzügyminiszter vezetésével Newyorkban tárgyalt az amerikai delegátusokkal Franciaország háborus tartozásainak rendezése ügyében hat napi tárgyalás után tegnap hajóra szállt és visszaindult Franciaországba, anélkül, hogy a megegyezés létre jött volna.

Washingtoni jelentés szerint Coolidge elnök, jóllehet a francia adósságok visszafizetése ügyében nem jött létre teljes megállapodás, mégis azon a nézetben van, hogy a javaslatba hozott egyezmény lehetővé teszi Franciaország számára, hogy gazdasági helyzetét megjavítsa és új tárgyalásokat kezdjen. Coolidge azt hiszi, hogy időközben Franciaországnak módjában lesz államháztartását egyensúlyba hozni, a háboru folyamán elpusztított vidékeket újra felépíteni és valutáját megerősíteni.

A Havas ügynökség szerint a lapok egyhangulag helyeslik Caillauxnak és a francia küldöttségnek eljárását, valamint azt az elhatá-

rozást, hogy Caillaux a megegyezést az amerikai fogalmazásban nem írta alá. Hangsúlyozták, hogy az egyezés Franciaországot Amerika vazallusává tette volna. Caillaux válaszában még az ellenzéki sajtó is teljesen egyetért. A Figaróban Romier ezt írja: Melyik parlament, melyik kormány, melyik nép vállalt volna magára ilyen megaláztatást? Bizonyára egyik sem.

A washingtoni interparlamentáris konferencia

Washington, október 2. Lafontaine, aki a békemozgalom egyik veterán apostola, pesszista képet rajzolt a világ helyzetéről és javaslatot tett arra, hogy a nemzetközi vám-tarifákat redukálják, mert szerinte ez az út vezet a nemzetközi vámuhióhoz.

Lukács György magyar követ kifejtette, a nemzetközi béke addig nem lehet tartós, míg kisebbségi kérdést kielégítően meg nem oldják.

A RENDŐRSÉG BEFEJEZTE A NYOMOZÁST A KOMMUNISTÁK ÜGYÉBEN

A budapesti kommunisták az ügyészségen

Prágában tüntetni akartak a magyar követség ellen — A letartóztatott kommunisták egybehangzóan azt vallják, hogy Kun Béla Bécsben volt

Budapest, okt. 3. A Budapesten letartóztatott kommunisták ügyében a rendőrség teljesen befejezte a nyomozást és a kommunistákat tegnap már át is adta az ügyészségnek. A külföldi kommunistái természetesen nem akarnak belenyugodni abba, hogy a budapesti rendőrség a törvények értelmében jártak el az elfogott népbiztosok és társaik ellen. A magyar kormányt ez természetesen nem befolyásolhatja semmiképpen és különben is most már az egész ügy az ügyészségen van.

Prágából jelentik: A magyar követséghez a Rákosi ügyben újabb fenyegető levelek érkeztek. Az egyikben „egy prágai magyar kommunista” aláírású magyar levélben kijelentették, hogy ha Rákosinak valamilyen bántódása esik, ugyan az a sors fogja érni a prágai magyar követségi mindenkit vezetőjét. Az uccákon megjelent a kommunista párt vörös falragasza, amelyen öles betűkkel hirdették a tüntetést a „Horthy hiénok bestialitása ellen.” A magyar követség szomszédságában levő egyik gyűlés helyen, körülbelül 150 kommunista verődött össze, Hacken képviselő pártelnök és Urbenszky volt miniszter beszédének meghallgatására. A gyűlés színhelyét cseh fasiszta csapatok zárták körül, ellentüntetésre készen. A követséget környező utakat megerősített rendőri készültség tartotta megszállva és egy csapat lovasrendőr is készültségben volt. A gyűlés után a tüntetők megkísérelték, hogy zárt menetben vonuljanak fel a magyar követség elé, de a rendőrség gyorsan szétoszlatta őket. A prágai magyar követséget negyven tagú küldöttség akarta felkeresni memorandum átnyújtása végett, de a rendőrség ebben is megakadályozta őket.

A kommunista összeesküvés a minisztertanács előtt

Budapestről jelentik. A Budapesti Hírlap írja: A kormány tagjai tegnap délután öt órakor Bethlen István gróf miniszterelnök elnökletével miniszteri tanácskozásra ültek össze, amely 11 óra előtt ért véget. A miniszteri tanácskozáson Bud János pénzügyminiszter ismertette a valutareform tárgyában való álláspontját, valamint előterjesztést tett a mezőgazdasági hitel ügyében. A miniszteri tanácskozás a pénzügyminiszter indítványát magáévá tette. Rakovszky Iván belügyminiszter részletesen referált a meghiusult kommunista puccsról és a nyomozás eredményeiről. A miniszteri tanácskozás az eddig megtett intézkedéseket jóváhagyóan tudomásul vette. Ezzel kapcsolatban szóba került a külföldi kommunistáknak Bethlen Istvánhoz érkezett két fenyegető távirata is. A miniszteri tanácskozás ebben az ügyben leszögezte, hogy a rendőrség teljesen perrendszerben járt el az elfogott kommunistákkal szemben és magáévá tette a miniszterelnök álláspontját, amely szerint méltóságán alulnak tartja, hogy a kommunistáknak válaszoljon. Végül a parlament munkarendje került tárgyalás alá és a szakminiszterek bemutatták azokat a javaslatokat, amelyeket a nyár folyamán készítettek. Ámbár a miniszteri tanácskozás folyóügyekkel foglalkozott eredetileg terve volt véve az, hogy a tisztviselői status-rendezés is szóba kerül, erről azonban még nem tanácskozhattak, mert az előkészítő munkálatok nem értek véget és így csak a jövő heti miniszteri tanácskozás lesz abban a helyzetben, hogy ebben a kérdésben kimondhassa a döntő szót. Hasonlóképp nem foglalkozott a miniszteri tanácskozás a játékbank ügyével sem.

A kommunisták az ügyészségen

Az elfogott kommunisták kihallgatását befejezték a politikai osztályban és tegnap délelőtt ötös csoportokban átkísérték őket a büntügyi osztályba. Rövid kihallgatásukat holnap reggel befejezik, és kihirdetik előttük az előzetes letartóztatásról szóló végzést. Amint ez befejeződik, mindnyá-

jukat átkísérik az ügyészség fogházába. Mint-hogy az ügyészség fogháza valószínűleg szűk lesz a letartóztatottak befogadására, a toglyokat különböző fogházakban helyezik el.

A nyomozás újabb eredményei.

Amíg a büntügyi osztályon a kihallgatások folytak a politikai osztály detektívjei még egy régóta keresett kommunistát állítottak elő. Ötvös József cipészegéd ez az ember, akiről megállapította a rendőrség, hogy a Bécsben megszervezett agitációs iskola tanára volt. Rákosi elfogatása napján Ötvös eltűnt a detektívek szeme elől, úgyhogy őt nem tudták a többi kommunistával együtt elfogni. Eltűnése óta mindenütt keresték és sikerült most végre megtalálni Ötvöst, aki egy Angyalföldön lakó munkácsi családnál bujt el. A detektívek tegnap rajtaütöttek és behozták a főkapitányságra, ahol azonnal kihallgatták. Ötvös részletes vallomást tett és beismerte, hogy szerepet játszott Bécsben az agitációs iskolában. Három hónappal ezelőtt Budapestre jött és itt megkezdte az agitációt. Beismerő vallomása után őrizetbe vették.

A kommunista agitáció ügyében egyébként tovább folytatják a nyomozást. Különösen a szervezkedés vidékre vezető szálait igyekszik kinyomozni a rendőrség, mert a kommunista szervezkedés vezetői és résztvevői közül a leplezőskor többen vidékre menekültek és ott a mozgalommal rokonszenvező emberekkel húzódtak meg.

Tegnap délelőtt az a hír terjedt el, hogy az ügyészségre kerülő kommunistákat a reggeli órákban szállítják el. Erre a hírre nagy néptömeg gyülekezett össze a rendőrség kapuja előtt, hogy csak egy pillanatra is láthassák ismerősüket vagy hozzátartozóikat.

Délelőtt fél 11 órakor megállt a tolonkocsi a rendőrség kapujánál, és megkezdtek a kommunisták áttoloncolását. Az elsők között volt Hámán Kató 5 más férfifogoly és a detektívek kíséretében, akik az első tolonkocsiban foglaltak helyet. Pár perccel később egy újabb szállítmány indult utnak, és így rövid időn belül mind a 60 kommunistát átszállították az ügyészségi fogházba. Az utolsók között került a sor Rákosi Mátyás és Weinberger Zoltánra. Ezzel a rendőrség részéről a kommunista ügyek teljesen befejeződtek.

A titokzatos Kun Béla.

Rákosi Mátyás volt népbiztos vallomásán kívül még 8 más társának vallomása is megerősíti Kun Béla Bécsben tartózkodásának hírét, amely vallomások meglepően egyeznek Rákosi Mátyás vallomásával. Kizárt dolog hogy összebeszéltek volna, mert egymással nem is érintkeztek. Mégis egyhanguan hangoztatják, hogy Kun Béla Bécsben működő kommunista szervezkedési előadásokat is tartott. A leírás szerint Kun Béla hegyes szakállt, felkunkorodó magyar bajuszt és térdnadrágot visel.

Győződjön meg róla, hogy a legjobban fedezheti **D. D. za Eksploataciju Orva-nál**, Novisad. Telefon 455. A Strand mellett.

Modern berendezésű oxigen gyár

A „Stražilovo” oxigen gyár teljes üzeme **Sr. Karlovciban** megkezdődött. A tartályok megtöltés végett bérmentve oda-küldhetők. Levelezés kizárólag **Lichtschein Márton** Novisad, intézendők. 1881-3

KERESKEDŐK FIGYELMÉBE!

Mindenszentii gyertyák legolcsóbban **Pekiónál** kaphatók Novi Sad, Ustavka ulica 29. szám.

A magyarság ügyének tesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcoldaltas „DÉLBÁCSKA”-ra!

Tűz vagy gyújtogatás. Tegnapelőtt leégett Csurogon Paunovic Gyuro háza. Miután az a gyanu, hogy gyújtogatás történt, ma Vukovojac Zsárkó ügyész, Skreblyan Iván vizsgálóbíró és Sikopara jegyző kísérelnek a helyszínre a vizsgálat megejtése céljából.

Szabadiábra helyezték Müller Terézt.

A novisadi rendőrség október elsején kísérte az ügyészség fogházába Müller Terézt, magzatelhajtás vádjá miatt. A vizsgálóbíró tegnap szabadiábra helyezte Müller Terézt, de egyuttal rendőri felügyelet alá helyezette.

Fogva marad Palánka réme.

A novisadi ügyészség a múlt hó 21-én letartóztatta Krnyac Milánt a hirhedt palánkai rendőrvezetőt. A vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálati fogszágot, Krnyac azonban a vádtanácshoz fellebbezett ez ellen. A vádtanács jóváhagyta a vizsgálóbíró határozatát, mire Krnyac a feljebbviteli bírósághoz fellebbezett, de ez is jóváhagyta a vizsgálóbíró határozatát és így Krnyac Milan ügyének tárgyalásáig az ügyészségi fogház lakója marad.

Felmentették a betörés vádjá alól.

Crnyanszki Sztana paragai lakosnő feljelentést tett a nála dolgozó Lazarevic FERIKA 27 éves kamenicai születésű szijgyártó ellen, hogy betört szobájába és onnan pénzt és ruhaneműeket lopott el. Miután a tegnapi tárgyaláson beigazolást nyert, hogy Lazarevic csak a saját dolgait vitte el, a bíróság felmentette.

Tolvaj kőműves.

Muzsevics Iván 33 éves grizsani (susaki járás) születésű kőműves ez év május 6-án betört Malinka Jovan Szlovacska ucca 22. számú kőműves mester lakására és onnan különböző szerszámokat lopott el mintegy 730 dinár értékben. A bíróság tegnap 5 havi fogházra ítélte.

Nem érdekli bűnügyének tárgyalása.

Pavlovics Milán novisadi cég sikkasztás miatt feljelentette Kuhara Vilko kereskedelmi ügynököt. A bíróság ez ügyben tegnap már a harmadik tárgyalást tűzte ki, mivel Kuhara most sem jelent meg, elrendelte elővezetését.

Sinekét loptak.

A novisadi büntető-törvényszék Gomirac tanácsa tegnap délelőtt kilenc órakor kezdte meg egy négytagú tolvajbanda ügyének tárgyalását és délután 5 órakor fejezte be.

A vádlottak Bozsic Jovan 38 éves tovarisevói napszámos, Milosev Száva 39 éves tovarisevói lakatossegéd, Radojcsin Milán 36 éves tovarisevói földműves és Bacsin Gojka 16 éves tovarisevói inas.

Az ügyészség mindnegyüket azzal vádolja hogy 1925 májusában Paragovói állomásról két vasúti sint loptak el 6372 dinár értékben. Ezenkívül Bozsic Jovant következőkkel vádolja az ügyész: 1923 május 28-án Tovarisevón 119 kilogram tengerit lopott Radojcsin Milántól szeptember hatodikán betört Radojcsin lakására és végül amikor megölték Radojcsin Tosát azt mondta: „Igy kell neki, minden gazdának ki kell eresztetni a beleit.”

A tanu kihallgatás alkalmával beigazolást nyert, hogy a vádlottak mind részt vettek a vasúti sint ellopásában. A vád és védőbeszéd után a bíróság Bozsic Jovant lopásért 1 évi börtönre és polgári jogainak 5 évre való elvesztésére, Milosev Szávát 8 havi börtönre és polgári jogainak 4 évre való elvesztésére, Radojcsin Milánt 6 havi börtönre és polgári jogainak 3 évre való elvesztésére, Bacsin Gojkot pedig 15 napi elzárásra, továbbá mindnegyüket az okozott kár, 6372 dinár megtérítésére ítélte.

Az ügyész az enyhe büntetés miatt felebezett, a vádlottak pedig azért mert súlyosnak tartják.

Szerkesztésért felel: **TOMÁN SÁNDOR**

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

KISEBBSÉGEK

(—) **Magyar iskola, ahol nem tanítanak magyarul.** Kolozsvárról jelentik: A tanügyi hatóság a kolozsvári felső kereskedelmi iskola magyar tagozatának tantervéből teljesen törölte a magyar nyelv tanítását és helyette az angol nyelv tanítását rendelte el. Így előállt az a lehetetlen helyzet, hogy egy magyar intézetben a román nyelv mellett tanítják a német és angol nyelvet, ezzel szemben a magyar nyelv tanítására egyetlen órát sem engedélyeztek.

(—) **Változás az erdélyi magyar sajtóban.** A múlt hónapban az Erdélyi Magyar Párt sajtóérdekeltsége megvette a „Magyarságot” s annak felelős szerkesztőjévé dr. Sulyok István hírlapíró társunkat tette meg. Időközben a párt letett arról a tervéről, hogy a Magyarságot napilappá fejleszti s ehelyett a magyar sajtóvállalat részt vállalt az Ellenzék Részvénytársaságnál. Ennek folyamán dr. Sulyok most az Ellenzék szerkesztését veszi át. Sulyok István az erdélyi magyar hírlapíró gárda egyik legképzettebb, legtalentusosabb tagja, ki különösen kisebbségi kérdésekben rendelkezik tökéletes tájékozottsággal. Kíváló szervező tehetség, aki a „Magyar Kisebbségnek,” az utódállamok egyetlen politikai folyóiratának megalapítása körül hervadhatatlan érdemeket szerzett.

(—) **Az erdélyi magyar püspökök pásztorlevéllel lépnek fel a kivándorlási ügynökök ellen.** Az erdélyi egyházaknál élénk beszéd tárgya a kivándorlási propaganda, amely néhány héttel ezelőtt a látszat szerint hatósági támogatással indult meg Erdélyben és amelynek a célja az, hogy a magyarság tömegéből ismét lehasítson egy részt. Az egyházak véleménye szerint ez az akció rendkívül káros hatású és vissza fog hatni a román tömegekre is. Az egyes egyházak már meg is tették ellenintézkedéseiket és valószínű, hogy a püspökök pásztorlevéllel fogják felvilágosítani a magyarságot a kivándorlási ügynökök munkájának csalárd és veszélyes voltára.

(—) **A román akadémia elismerése a halálba kergetett tanárnak.** Egy hete temették el Sepsiszentgyörgyön a tragikusan elhalt László Ferenc dr. muzeumi igazgatót, a székely Mikó-kollégium hírneves tanárát.

László Ferenc tudományos munkásságának nagy eredményeiről a Román Akadémia-nak volt tudomása, s amint ismeretes, munkája folytatására támogatást is nyújtott. A rendkívül értékes eredményekről és a László Ferenc új kutatási módszeréről a múlt héten tartott előadást az akadémia ülésén Parvan főtitkár, a román tudományos élet kiválósága. Szegény László Ferencnek ekkor még nem tudták a haláláról. Akkor méltatta nagy érdemeit ennek a székely tudósak tudományos akadémia, amikor már holttestét hazaszállították a hivatalosan reaktívszerített kolozsvári vizsgáról. László Ferenc már nem vehetett erről sem tudomást. Az Akadémia és a Román Nemzeti Múzeum most küldte el részvénytárgyat a Székely Múzeum vezetőségéhez.

Pléh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznička ul. 38.

„JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság

Fiókgazgatósága

Novisad, Zrinyi Péter u. 36.

TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást. Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek. — Helyi képviselőket keres.

LÁTOGATÁS RÁKOSI NÉPBIZTOS APJÁNÁL

Rákosi népbiztos apja, aki Suboticán él, elmondja fia élettörténetét

„Okos gyermek volt a fiam, nem tudom megérteni, miért sodródott bele ilyen veszélyes vállalkozásba”

A „Politika” munkatársa érdekes beszélgetést közöl a Budapesten letartóztatott Rákosi Mátyás volt kommunista népbiztos atyjával, aki tudvalevőleg már évek óta tartózkodik Suboticán. Az öreg Rákosi a Tolstoj-utcában lakik, egy rendes külsejű kis házban, amely saját tulajdona. Amikor az újságíró belépett hozzá, nagyon megijedt és kezdetben csak zavaros válaszokat adott az újságíró kérdéseire. Látszik rajta, hogy fia sorsa aggodalommal tölti el és hogy bizonyos rettegésben él azóta, amióta a budapesti hatóságok fiát letartóztatták.

— Nehezemre esik a beszéd a mai körülmények között — mondotta Rákosi — és nem nagyon szeretem ha emlékeztetnek reá. Sajnálom a fiamat, mert intelligenciája, tudása, és iskolázottsága révén sokkal jobb viszonyok és körülmények közt élhetne. Nem tudom megérteni, miért sodródott bele ilyen veszélyes vállalkozásba, amikor elegendő alkalma lett volna, hogy nyugodtan és csendesesen, távol a politikától, csak tudományos munkálkodásának szentelje életét.

Rákosi Mátyás édesanyja, egy öreg beteges kinézésű asszony, szintén beleavatkozik a beszédbe. Könnyes a szeme, amikor fiáról beszél:

— Mátyás mindég okos gyermek volt. Kíváncsi volt tanulmányait Sopronban és Szegeden, ahol a reáliskolai érettségét tette le kitűnő eredménnyel. Milyen kiváló férfi volt a fiam, kitűnik abból, hogy a Magyar Kereskedelmi Múzeum levelezői állásával bízták meg. Különben Pesten a Keleti Akadémiát látogatta

és nagy sikerrel tette le a vizsgát.

— A háború kitöréséig külföldön élt a fiam — mondotta az öreg Rákosi — és a háboru alatt a subotici 6-os honvédeknel szolgált. 1915-ben a harctérre ment, ahol orosz hadifogságba esett. Oroszországból Szibériába került, s onnan 1918 májusában tért vissza Magyarországra.

— Tessék elhinni — folytatja az öreg — egészen az összeomlásig nálunk tartózkodott és sohasem említette, hogy kommunista volna. Mi több, az összeomlás utáni napokban éppen ő szervezte a nemzeti gárdát, amely Suboticán fenntartotta a rendet. De ambíciója nem hagyta nyugodni, Budapestre ment, és azóta csak egyszer beszéltem vele a steinhofi internálótáborban.

— Én pedig egyáltalán nem láttam — vetette közbe az anyja.

— Még levelet sem irt azóta — folytatta az apja. Csak azt olvastam egy alkalommal, hogy a steinhofi internálótáborból Oroszországba szökött. Ismerőseim írták, hogy fiam nagy szerepet játszik Szovjetországban, de nem akartam elhinni. Azért sem tudtam elhinni, mert mindig azt irtam neki, hogy ne vegyen részt a kommunista mozgalmakban, és a veszélyes játékokban. Nem hallgatott reám és most viseli a következményeit.

Az öreg úr fájdalmas arccal, visszafojtott könnyekkel bucsuzott el az újságírótól. Látszott rajta, mennyire szenved szerencsétlen fia sorsa miatt.

A VOLT VAJDASÁGI MAGYAR TISZTIVISELŐK A NEMZETKÖZI DÖNTŐBÍRÓSÁGHOZ FORDULTAK PANASSZAL AZ SHS ÁLLAM ELLEN

„A magyarokkal meg kell szakítani minden összeköttetést”

A beogradi sajtó a legélesebben támadja a magyar kormányt — Szemtelenységnek nevezi a tisztviselők követeléseit

Mint már annakidején jelentettük, a Vojvodina területén az összeomlás után Magyarországra menekült volt magyar állami tisztviselők terjedelmes beadvánnyal fordultak a hágai nemzetközi döntőbíróshoz, amelyben az SHS államtól visszatartott illetményeik kifizetését követelik. A magyar tisztviselők akciója éles visszhangot keltett beogradi politikai körökben és a szerb sajtó a leghevesebben támadja a volt vojvodinai magyar tisztviselőket és a magyar kormányt, amely szerintük sugalmazta a tisztviselők akcióját.

A legélesebb álláspontot a magyar tisztviselők követeléseivel szemben a beogradi „Politika” foglalja közre, amely a következőket írja a el, amely tisztviselők beadványáról:

A nemzetközi döntőbíróshoz az SHS. kormánynak érdekes panaszt nyújtott át. A Vojvodina volt magyar állami hivatalnokai a döntőbíróshoz panaszt emeltek államunk ellen és a fegyverszünet megkötése napjától a trianoni békeszerződés életbelépése napjáig terjedő időközre fizetésük kiutalását követelik. Körülbelül kétszáz-an akarják több millió dinárra terjedő követelésüket rajtuk behajtani, valószínűleg azért, mert a Vojvodina államunk fenhatósága alá került s mert a magyar tisztviselők állás nélkül maradtak. És valószínűleg azért is, mert a háboru az osztrák-magyar monarchia összeomlásával végződött.

Ez nemcsak cinizmus, hanem örültség is. A legérdekesebb pedig az, hogy a magyarok a békeszerződésre alapítják követelésüket, ugyanarra a békeszerződésre hivatkozva, amely a megérdemelt sorsra juttatta őket. A békeszerződés szerint nekünk nincs jogunk a ma-

gyar birtokok szekvesztrálására. Innen indul ki a követelésük is, mert szerintük a „birtok” és „tulajdon” fogalma alatt az állami hivatalnokok fizetése is értendő, az SHS államnak tehát nem volt jogában, a hivatalnokok fizetését visszatartani. Ezzel szemben a trianoni szerződés határozottan körülhatárolja a „birtok” fogalmát. Nem akarunk rámutatni a magyar követelések tarthatatlanságára jogi szempontból is, mert amugyis megvagyunk győződve, hogy a döntőbíróshoz határozottan vissza fogja utasítani a nevetséges panaszt.

A trianoni szerződés ilyen magyarázata csak a budapesti legitimisták agyvelejében született meg. Sokkal fontosabb azonban az ügy politikai része. A Vojvodinában az összeomlás napjáig majdnem kizárólag magyar tisztviselők működtek, s hogy milyen feladatuk volt ezeknek a tisztviselőknek a szerb Vojvodinában nem kell külön hangsúlyozni. Működésüket jól ismerjük, még jobban magatartásukat a háboru alatt és közvetlenül az összeomlás és a fegyverszünet megkötése előtt. Ők maguk is tisztában voltak azzal, hogy semmi körülmények között sem várhatják meg a szerb hadsereg bevonulását.

Igy is történt. Még mielőtt a felszabadított hadsereg bevonult volna, a magyar tisztviselők felszedték a sátorfájukat és Budapestre menekültek. Akkor nem jutott eszükbe, hogy követeljék a fizetésüket, amire különben nem is volt szükségük, mert elegendő pénzük volt a budapesti utazáshoz. Most, hét esztendő múlva jutott csak eszükbe, hogy menekülésük alkalmával nem kapták meg a járandóságaikat és a szerbekhez fordulnak követeléseikkel, ugyan-

A „DÉLBÁCSKA“ FÉLMILLIÓS KÁRTÉRITÉSI PERE

Temerini Kovács Ákos nyolcvan milliója

Mivel vádolja Bonyhád nagyközség előjárósága az állítólagos főhadnagyot — „Ágoston megszökött a nyolcvanmilliós hitel elszámolása elől“

azokhoz a szerbekhez, akiket évtizedeken át nyomorgattak és üldözték. Ezért a robot munkáért tehát fizetést követelnek. Meg kell őket jutalmazni azért, mert üldözték a szerbeket és itélkeztek azok fölött, akiknek csak az volt a bűnük, hogy szerbek voltak. De még valamit mondanak a magyarok. Hogy a trianoni békeszerződés életbe lépéséig vissza kellett volna tartani őket szolgálati helyükön s még talán az állami ügyek vezetését is rájuk kellett volna bízni és mind azokban az időkben, amikor államunk alakulófélben volt és amikor Magyarországon Kun béla rémuralma dühöngött. Ez már a magyar szemtelenség netovábbja.

A magyarországi állapotok bizonytalansága miatt esztendőnkön át nem tápláltunk normális szomszédi viszonyt Magyarországgal és csak a múlt évben, amikor lehajtották a fejüket, amikor nagylelkűen megbocsátottunk nekik és amikor elősegítettük pénzügyi taiprállításukat, azt hittük, hogy a normális viszony helyreállítása nem fog már nehézségekbe ütközni. Beogradban fogadták a magyar delegációt és különféle konvenciókat is kötöttünk velük. Mindamellett a magyarok nem változtatták meg mentalitásukat, *Horthy legitímistái megint felütötték a fejüket*, amiről Apponyi genfi beszéde után is meggyőződhetünk.

A magyar kormány azonban súlyosan téved, ha abban a reményben ringatja magát, hogy a döntőbírádságot is saját sovíniszta céljai érdekében használhatja ki. Alkalmuk lesz erről meggyőződni. Nem tudjuk, mi a kormányunk álláspontja, de véleményünk szerint a magyarok legutóbbi támadására és Apponyi beszédére csak egy válaszuk lehet:

— *Semmiféle összeköttetést velük!*

Muljon el még egynéhány esztendő s akkor majd meglátjuk, hogy megjött-e az eszük és szerezték-e már tudomást arról, hogy az SHS királyság nem a háború előtti Szerbia és hogy *Horthy-Magyarország nem foglalhat el olyan álláspontot államunkkal szemben, mint amilyent annakidején Bécs és Budapest elfoglaltak Szerbiával szemben.*

Békét akarnak Európa kisebbségei

A kisebbségek genfi konferenciájának programja

Genfből jelentik: Genfben a napokban nemzeti kisebbség-ügyi értekezletet tartanak. Az értekezlet egybehívóí úgy tervezi, hogy előbb magánjellegű előkészítő értekezletre gyűljenek egybe, ezt az értekezletet pedig, ha elegendő számu kiküldött jelentkezik nyilvános nagygyűlés követi. Sem az előkészítő, sem a nagygyűlésen nem engedik meg olyan kérdés tárgyalását, amely az egyes csoportok individuális helyzetére vonatkozik. Elsősorban azt akarják tisztázni, mikép lehetne közjogilag biztosítani a kisebbségek és a többség békés együttélését és mikép hársák el azokat a viszályokat, amelyek Európa békéjét veszélyeztetik.

A marokkói harcok

A spanyol offenzíva sikere

Madridból jelentik: Félhivatalos közlemény jelenti, hogy a kora délelőtti órákban Abd el Krim főhadiszállását Aldjir városát bevették. Erre a híre Madrid városát fellebörgötték és diadalmeneteket rendeztek az utcán. A déli órákban Alfonz király megjelent a királyi palota erkélyén, miközben a palota előtt a nép lelkesedéssel ünnepelte a királyt. Primo de Riverához táviratot intéztek és szerencsét kívántak neki.

Csinos vaságyak sodrony matraccal
részletfizetésre **600 dinárért** kaphatók **Peklonai** Novi Sad, Ustavka ulica 29. szám.

Leggyorsabban

ugy kaphat vizumot, ha utlevelét **Lustig Lajos** v. **Übőzletébe**, Novisad, Kr. Alex. ul. 13. küldi.

Hónapokkal ezelőtt egy általános feltűnést keltett cikk közölt a „Délbácska“ a temerini származású Kovács Ákos Ágoston állítólagos főhadnagyról, akinek Magyarországon viselt dolgairól megbízható információk alapján nem a legkedvezőbb dolgokat írtuk. A cikk megjelenése után néhány héttel levelet kaptunk Konstantinápolyból. A levél írója, Kovács Ákos Ágoston a feddhetetlen jellemű ember tőgáját öltve magára „sajtóper“ helyezett kilátásba, egyben ügyvédjének megbízást adott arra, hogy a „Délbácska“ ellen egy félmillió dinár erejéig kártérítési pert indítson. A szigorú hangon megfogalmazott levél után magunk is kíváncsiak voltunk tudni, hogy milyen joggal rontottuk a főhadnagy ur hitelét. Miután Kovács Ákos Ágoston ur magyarországi tartózkodása idején bérlője volt a bonyhádi állami nagytrafiknak, Bonyhád község előjáróságához fordultunk, ahonnan a következő levelet kaptuk:

Bonyhád nagyközség előjáróságától
2923—1925.

Az itteni nagytőzsde tulajdonosai Kovács János, Ágoston és Vujkovichné voltak. Kovács János a jogot, mint hadirokkant főhadnagy kapta, de arról állítólag azért mondott le, mert nem magyar állampolgár. A másik két társ jogát elvesztette, mert *Ágoston az állami hitel elszámolása elől megszökött. A hiány kb. 80.000.000 kor. azaz nyolcvan millió korona.* Igen leköteleznének, ha szívesek volnának közölni azt, hogy K. A. milyen minőségben tartózkodik Konstantinápolyban, mert onnét ide igen nagyhangú leveleket ír és félrevezeti a

közvéleményt, mely ugyan tisztában van multjával, mégis félt, hogy akad hiszékeny ember, aki beugrik neki.

Mély tisztelettel:

Loss Károly főjegyző

Ez a levél sokat mond, s ugyanekkor alkalmunk van közölni egy hasonló tartalmu levelet, amelyet ugyanebben az ügyben egy novisadi pénzügyész kapott Bonyhád község előjáróságától. A levél szövege ez:

Bonyhád nagyközség előjáróságától
2961—1925.

Tek. Igazgatóságnak!

Értesítjük, hogy Kovács Ágoston és társai néven a bonyhádi nagytőzsde már nem áll, mert Kovács Ágoston Bonyhádról ismeretlen helyre távozott és az állami hitelből körülbelül 75 millió koronát a saját hasznára fordított. Kovácséknak itt sem ingó, sem ingatlan vagyunk nincs, mert az ittmaradt csekély értékű ingóságok állami adótartozás fejében lefoglaltattak és elárvereztettek. Igen leköteleznének, ha szíves értesítést küldenének arról, hogy különösen Kovács Ágoston hol tartózkodik, mert ide Konstantinápolyból szokott leveleket írni. A nagytőzsde jelenleg állami kezelés alatt áll, a korábbi tulajdonosok tulajdonjogaikról részint lemondottak, részint az tőlük elvonatott.

(P. H.)

Jung, bír.

Loss K., főjegyző.

Meggyőződésünk szerint ezekhez a levelekhez nem kell kommentár.

Cunningham ezredes most kishivatalnok Bécsben

Negyvenkét szobás lakás helyett egy kis butorozott szoba — A háború után oly hatalmas angol ezredes szerencséje és vége

Az Abend című bécsi esztalap leleplező cikksorozatát közli Cunningham ezredesről, Cunningham szerencséje és vége címmel. A cikkben a lap elmondja, hogy amikor Cunningham az összeomlás után főbukkant Bécsben, egyszerű angol ezredes volt, akinek nem volt csupán néhány merész terve. Amikor Cunningham Bécsbe jött, Ferenc Ferdinánd főherceg legidősebb fiának, Hohenberg hercegnek a Reisner-Strassen szép palotája volt. Cunninghamnak erre szerencsés ötlete támadt: megjelent a forradalom által teljesen megrémített hercegnél és följánlotta szolgálatait, hogy megmenti részére a kastélyt, diplomáciai összeköttetésénél fogva. Ennek ellenében azt kérte, hogy a Reisner-Strasse 57. számú palotában lakhasson.

A Hohenberg-palotában

Az üzlet létre is jött. Cunningham ezredes beköltözött a Hohenberg hercegi palotába. Bécsre a legborzalmasabb idők szakadtak, a város reszketés az izgalomtól és a nyomor hártalan volt. Cunningham azonban kastélyában negyvenkét szobát lakott, egész csomó mellék-helyiséggel együtt. A palota teljesen ujonnan volt berendezve, a legszebb selyem butorokkal. Teljes huszonnégy személyre való felszerelés, teljesen felszerelt konyha és egy autó állott rendelkezésére, amihez Cunningham csakhamar még másik két autót vett. A konyhát egy főszakács vezette, tizenkét angol szolga állott Cunningham rendelkezésére, akik egy főszolga vezetése alatt működtek. A konyha szükségletei óriási pénzeket, milliókat emésztettek föl akkor, amikor még igen kis összegekben számoltak. Alig volt éjszaka, hogy nagy ünnepségek, bálók ne lettek volna Cunninghaméknál, ahol az ilyen mulatságokon száznegyven-százhatvan személy vett részt.

A fekete nap

1921. októberében azután fekete nap virradt Cunninghamra. Az ezredesnek harminc

bécsi banknál volt számlája és miután a tőzsdén mindent elveszített, harminc banknál maradt adós. Ha egy harmadik személy nem adta volna neki a szükséges pénzt, úgy kriminalisztikus véget ért volna Cunningham bécsi szereplése. De így is szomorú vége lett a mindenható ezredesnek. Cunninghamet visszahívták, fölmentették állásától és tizenhárom éves kisleánya mindenütt elmesélte, hogy a papa szegény lett, már nincsen pénze. Ugyanekkor elvált tőle felesége is, aki egy híres montgomery-i családból származik. Benfentes szolgálja, aki mindenről tudott, ugyanekkor kellemetlen afférba keveredett. Rábizonyították, hogy a Hohenberg hercegi család tulajdonából sok mindent ellopt.

A rendőrségen megtették a följelentést, de Cunninghamnek akkor még volt olyan befolyása, hogy a följelentést visszavonatta. A szolgálja Angliába akart visszautazni. A Hohenberg hercegi család a követséget arra kérte, hogy vizsgálja meg a szolgálja podgyászát, de Cunningham ezt is megakadályozta és a lopott Hohenberg-holmikkal telt ládák áthajóztak Angliába. A hercegi igazgatóság végül megelégette a dolgot, mert a palota berendezését a sok mulatság nagyon tönkretette. Hohenberg herceg perrel fenyegetődött, de Cunningham közben elvesztvén vagyonát, csak 150 font sterlinget tudott kártérítésképpen fizetni.

A kis hivatalnok

Thomas Cunningham, a nemrégiben még olyan hatalmas ezredes, ma kis magánhivatalnok Bécsben, aki még mindig a Reisner-strassei Hohenberg-palotában lakik, de csak abban az egy kis szobában, amelyet a lakásvédelmi törvény alapján meg tudott menteni magának. Még e szoba butorzata sem Cunninghamé, csak egy bérelt zongorája van és egy diványa, ami az ő saját tulajdona.

HIREK

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Mai előadásomnak tárgya a riffkabilok politikai orientációja a drúzok kisanantbéli ekspansziós törekvéseivel szemben, különös tekintettel Középeurópa légnyomásának hőmérsékletére a bolsevizmus macedóniai kongresszusának szempontjából és azokra a tünetekre, melyek a Gaurizankár megmászása alkalmából Rendis külügyminiszter figyelmét kötötték le az ausztráliai tangó kongó ürességének konglomerátusi pénzkritizise miatt. Macedonia még nincs elkülönítve a bolgár szerbség garanciális pakuma tekintetében, hiszen Anglia volt mindig az, amely a Zadruzna banka ügyei körül a zavarosban akart halászni. Nincs ez a garancialevél, amely a munkáspárt létekeit és a nemzeti vagyon ellenőrzését biztosítani tudná. Hiába kötötte le magát Petrovics Szvetiszldv egy orosz nagyhercegnő oldalán, a szarajevói közvéleményt még mindig nagyon izgatja utolsó felszólalásom, amikor friss felvágottat vettem a Dimovicsnál és mégis rámfogták, hogy hazaárulást követtem el Macedoniával szemben. Amerika véres fogait viczorítja Nemes táncintézetében, de a spanyol offenzíva szempontjából irreleváns, vajjon bérbeadják-e a Szlovenszka banka helyiségeit vagy sem, hiszen a külpolitikai orientáció kategorice megköveteli, hogy a nagy olasz offenzívát nem a Doberdón, hanem az igmándi forrásoknál vivjük meg. Persze a büszke francia glóár nem akar csorbát szenvedni, hiszen a Csorbató nem is a magyarokké, hanem a cseheké, de mindazonáltal igenis jogunk van követelni, hogy a nagy európai konferencián én és Macsek barátom vigyük a főszt, akik esztendőnkön keresztül zabáltuk a Suchard csokoládé összes váltójait.

Igenis, tisztelt hölgyeim és uraim, az orosz plutokrácia nem hasonlítható össze az angol arisztokrácia demokratikus plutokráciájával, de ott ahol a népszövetség bölcs urai Lusztig változletében vásárolják az osztály sorsjegyeket, nem lehet többé szó osztály uralomról és munkás öntudatról, hiszen a kormány rekonstrukciója szempontjából is lehetetlen, hogy Csicserin—Bors a németek kormányelnökével fogjon kezét, amikor ennek a megállapodásnak se füle, se farka. Már Taylorand is mondotta, amikor Kapisztrán Jánosral dardlított, hogy semmi sem biztos az életben, csak a makk disznó, pedig akkoriban a tőkhetes is ugyanolyan jogokat élvezett az országban, mint a király a ramsliban.

Mi következik ebből, tisztelt hölgyeim és uraim? Semmi más csak az, hogy a magyarok önrendelkezési joga éles ellentétbe jutott a „Deutsches Volksblattal”, pedig a „Zastava” már régen megjósolta, hogy a noviszádi footbalmérkőzésen mégis csak Bugarszki fogja berugni az első gölt a „Juda Makkabi” kapujába. Olaszország nem életképes, Anglia haladoklik, Franciaország sinylódik, Amerika amerikázik, Spanyolország druzzog, a nagyantant tehát egy fabatkát sem ér. Ez az én politikám s horvát parasztpárt büszke az eddig elért eredményeire, mert Macedonia a mienk és hiába pukkadoznak a bolgárok, a szerbiai szerbség szerbesítése szempontjából a bolgár bolgárok bolgár Macedoniája a szerb szerbség szerbesítésének köszönhető. — Jóéjszakát uraim, zbogom! Vera u Boga i szeljacska szloga. — Teljes tisztelettel: Radics István. K. A.

1925. Október 4. Vasárnap

Római katolikus: Assisi szt. Ferenc.
 Protestáns: Ferenc. Görög keleti: Kodrat.
 A nap kel 6 óra 1 perckor, nyugszik 5 óra 36 perckor. A hold kel 7 óra 13 perckor, nyugszik 8 óra 12 perckor. Nemzeti Színház: délután 3 órakor: A szenvedély tüze. Este 8 órakor: A csárdáskirálynő. Apolló mozi: Zorro. Odeon: Pat és Patachon mint fényképész. Labdarugás: Országos baj-

noki előmérkőzés (NAK pálya, reggel 9 órakor). Délelőtt háromnegyed 12-kor: A NAK zászlófelszentelési ünnepélye. D. u. 2 órakor Döntő atlétikai mérkőzés. Délután 4 órakor Döntő football mérkőzés. Este fél 9 órakor: Ünnepi bankett a „Sloboda” éttermében. Este 9 órakor: Tánc a „Sloboda” nagytermében.

— **Az osztrák konzervatívek a genfi megegyezés ellen.** Bécsből jelentik. A Schager csoport (az ausztriakonzervatívek szövetsége) felhívást bocsájtott ki a genfi megegyezések ellen, amelyek Ausztria rabszolgáskorba való sülyesztését jelentik. A felhívás erősen antiszemita izű.

— **Rádiómérnökök kongresszusa.** Genfből jelentik: A rádiómérnökök európai kongresszusa után a rádiótelefonisták nemzetközi európai tanácsa jóváhagyta a hullámhosszak beosztásának tervét amely általános várakozás szerint a már fennálló és még felállítandó állomásokra nézve kizárják a megzavarás lehetőségét. Ezt a tervet Európa különböző rádió telefonszervezetei és kormányai vizsgálat alá veszik. A vizsgálat után néhány kísérlet történik, vajjon bizonyos kívánt módosítások elfogadhatók-e vagy sem? Azután a lehető leggyorsabban megteszik az említett tervek végrehajtására szükséges intézkedéseket. A rádió telefon genfi nemzetközi hivatala azon a nézeten van, hogy erre a célra december elején minden készen lesz.

— **Olasz Délitrolban sok az idegen.** Rómából jelentik: A bozeni prefektórus számos panasz következtében, amelyek azt tették szövé, hogy a külföldieket túlságosan nagy számban alkalmazzák, elrendelte, hogy a jövőben Bozenben a külföldi alkalmazottak száma csak öt százalék lehet és, hogy vendéglőkben, szállodákban és nyilvános helyiségekben az alkalmazottaknak olaszul kell tudniok.

— **Pilótasors.** Szombathelyről jelentik: Tegnap reggel 7 óra 55 perckor a szombathelyi repülőterén felszállott egy kétüléses iskola repülőgép, amelyet Tóth Ernő pilóta növendék vezetett. A gép a repülőter és Söpte község között lezuhant, a pilóta szörnyethalt. A gép utast nem vitt magával. Tóth Ernő a Magyar Légiforgalmi Társaság szombathelyi pilótiskolájának volt a növendéke. Kiképzése befejezéshez közeledett és már az első repüléseket végezte egyedül. A baleset okának megállapítására a légügyi hivatal vizsgálatot indított.

— **Dr. Vilt Vilmos** a noviszádi városi jódosgyógyfürdő orvosa, hazaérkezett és rendelését újból megkezdte.

— **Rehabilitált mérnök.** Kovács mérnök, gépgyáros három évvel ezelőtt 300 kg. ócska rezet vásárolt Stein Manó futaki uti ócskafém-kereskedőtől. Néhány hónappal később elbocsájtotta néhány munkását, akik erre feljelentették a rendőrségen, hogy lopott rezet vásárolt. A rendőrség meg is indította ellene az eljárást és a nyomozás befejeztével átadta az ügyet az ügyészségnek. A noviszádi törvényszék tavaly tárgyalta az ügyet és Stein Manó kereskedőt 3 havi fogházra ítélte, Kovács mérnököt pedig, aki Stein Manó üzletében vásárolta a rezet 14 napi fogházra ítélte orgazdaság miatt. Az ügy felebezés folytán a noviszádi ítélőtábla elé került, amely dr. Szekulics Milán és dr. Aradszki Mita védőbeszéde után mindkét vádlottat felmentette. Stein Manót azért mentette fel, mert a rezet nem ő, hanem időközben elhunyt apja vásárolta, Kovács mérnököt pedig azért mentette fel, mert nyílt üzletben vásárolta a rezet, és így fel sem tételezhette, hogy az a lopott holmi. Különbben a törvények értelmében sem lehet orgazdasággal valódni azt, aki nyitott üzletben vásárol. A tábla a lefoglalt 300 kg. rezet is visszaszolgáltatta Kovács mérnöknek.

— **Felhívás.** Welsch Antalt ki a háboru tartama alatt honvéd népfelkelő őrmester volt a k. u. k. hegyigépfegyver kurzuson Beogradban, kéri egykori századparancsnoka, hogy barátságos viszontlátás céljából keresse fel. Címe M. P. „Ádám” hirdetőiroda Novisad, Trg Oslobođenja br. 1.

— **A magyar szőlő minősége.** A magyarországi ideai szőlőtermés cukortartalma sok

kivánnivalót hagy hátra. A megejtett vizsgálatok során csak 13—17 fok cukortartamat találtak. Az új termésre vonatkozó kötés aránylag csak kevés fordult elő. Az ideai szőlőből nyert és már kiejert borokat, amelyek rövidesen az ő borokkal való háziasításra felhasználhatók, seprővel együtt literenként 3000—3500 koronáért adták el. Az ideai károk ellenére még mindig egy közepesnél jóval nagyobb termés várható. Tekintettel a bortermés előrelátható gyenge minőségére, az utóbbi időben megélénkült az óbor iránti kereslet, amelyért 550—650 koronát is fizetnek maliga fokoként. Tartalmasabb édeskés borokért még magasabb árat is lehet elérni.

— **Vérátömlesztést végeztek egy Rotschild bárónőn.** Párisból jelentik: Rotschild Kitty bárónő, az elvált Schönborn grófné nemrégiben súlyosan megbetegedett. Az orvosok multhatatlanul szükségesnek tartották a betegség gyógyítását vérátömlesztéssel megkísérelni. A bárónő férje Rotschild Jenő hajlandónak mutatkozott arra, hogy saját vérért ajánlja fel az átömlesztésre. A vérvizsgálat véletlenül azt állapította meg, hogy férj vére alkalmas a transfúzióra. Az orvosi műtét meg is történt, a bárónő az átömlesztés óta megiehetősen jó érzi magát.

— **Dr. Gregorek János** száj- és fogbetegségek specialistája, a gráci és berlini klinikákon képesítve, rendelését Novisadon, Kralja Petra ulica 28. I. emelet (azelőtt Blaskó Ede fogműterme) megkezdte.

— **Nemes táncintézetében** (Amerikan-Orfeum) jövő héten megkezdődnek a táncanfolyamok, amelyek 6 héten át tartanak. Polgári kurzus 150.—, gyermekkurzus 120.—, zárkörű kurzus 5-től fél 7-ig a többi 8-tól fél 11-ig. Beiratkozás naponta 1—3-ig, vasárnap 10—12-ig az Amerikan-Orfeum helyiségében.

— **Az interparlamentáris konferencia résztvevői Coolidge-nél.** Washingtonból jelentik: Coolidge elnök ma délután fogadta a fehér házban az interparlamentáris unió negy-százöt delegátusát. Mindenik delegátust külön-külön kézfogással üdvözölte.

— **Anyakönyvi kimutatás** folyó évi szeptember hó 28-tól folyó évi október hó 5 napjáig. Született összesen 23 gyermek és pedig 16 fiú és 7 leány. Házasságot kötött összesen 5 pár és pedig: Brzak Zdravko földművelő és Krsztits Zorka, Burunev Aleksandar soffőr és Gombár Rozália, Temec Pavle pósta hivatalnok és Hartvein Irén póstahivatalnoknő. Radanovits Ádám napszámos és özv. Keravica Éva, Zimmerl Viktor Béla vasesztergályos és Csuka Katalin. Elhalt összesen 9 egyén és pedig: Guttman Bernát kereskedő 85 éves. Sára Ilona Anna 3 hónapos, Somogyi Sándor szobafestősegéd 41 éves, Androvits Farkas Ilona 4 éves, Horváth Béla 3 hónapos, Tóth Gyuláné szül. Bierent Mária 26 éves, Földesdi Julianna 40 éves, Klier Károly vasöntő 51 éves, Mezulics Antun 4 hónapos.

Keresztretjvény megfejtés

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztretjvény megfejtése a következő:

Vizszintes:

1. Wagner cukrászda, 2. dió, 3. ág, 4. Don, 5. wiski, 6. ige, 7. eb, 8. ur, 9. iz, 10. rosz, 11. Vinga, 12. hét, 13. Mol, 14. si, 15. rigó, 16. Lear, 17. Leon, 18. Dódi, 19. telephoto-grafia.

Függőleges:

1. Vanderbilt, 2. gé, 3. Ágnes, 4. unisono, 5. ro, 6. az, 7. Argentina, 8. dobos, 9. ri, 10. ról, 11. Ada, 12. rof.

Megfejtették összesen tizenkilencen. A megejtett sorsolásnál a következők nyerték meg a kifizőtt díjakat.

Első díj: Egy különleges francia Wagner-torta: Winkle Irén Novisad, Kralja Aleksandra-ulica 7.

Második díj: Fél kiló bonbon: Matkovics Jenő, Novisad.

Harmadik díj: Francia zsurtorta: Metzger Mária, Novisad.

A nyertesek vasárnap délután vehetik át díjaikat a Wagner-féle cukrászdában.

— Nem csoda! A mamának egy ujszülöttel hozott a gólya.

— Hát ez honnan került ide? — kérdezi az 5 éves Pistike.

— A mennyországból, fiam — válaszolja az apa.

— Nem is csoda, hogy kidobták onnan, amikor annyira ordít.

— **Házasság.** Csuka Katóka és Zemmer Béla (Novisad) október 4-én vasárnap délelőti háromnegyed 12-kor a novisadi római katolikus templomban örök hűséget esküsznek egymásnak. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Uj dunai gőzhajók.** A közlekedésügyi minisztérium három új modern gőzhajót helyezett forgalomba a Dunán. Ezek a „Dubrovnik”, „Skadar” és „Velet”, amelyek már a napokban ünnepesen átadták a forgalomnak. A gőzhajók a legújabb konstrukciók szerint készültek Németországban.

— **Az „égető” kérdés.** Két ur találkozik az uccán.

— Van már tüzelőd tére, Cuca?

— Egy gramm sincs! Es neked?

— Egész tére el vagyok látva. Megvásároltam az összes ki nem huzott osztályosjegyeket!

— **Háborúság az esővíz miatt.** A Termerini ucca 53. számú házában lakik Vezilics Darinka és Dasics Mica, akik már régebb idő óta nincsenek a legjobb viszonyban. Dasics Mica pénteken délután észrevette, hogy valaki megdézsmálta esővízes hordóját és a tolvajt hangosan szidalmazta az udvarban. Vezilics Darinka kérdőre vonta erre Dasics Micát, miért szidja? A két asszony összeveszett és Dasics Mica megígérte, hogy megveri Vezilics Darinkát. Tegnap reggel, amikor Vezilics Darinka hazajött a piacról, Dasics Mica ostornyéllel rátámadt és többször úgy fejbevágtta, hogy a vér teljesen elborította. A lakók azonnal elhívták az ügyeletes rendőrt, aki a rendőrségre kísérte Dasics Micát, ahol az ügyeletes rendőrtisztviselőnek azt mondta: „Darinka szidott engem és én elintéztém. Nem kellett sem kapitány sem bíróság, elég volt egy bot”. A rendőrség őrizetbe vette a harcias menyecskét és megindította ellene az eljárást.

(x) **Orvosi hír.** Szilasi László dr. orvosi rendeléseit Novisadon Jevrejska u. 4. sz. alatt október hó 1-én megkezdte, urológiai-sebész, (vese, húgycső) betegségek részére.

A csárdáskirályné reprize. A novisadi Nemzeti Színház operett együttese pénteken este telt ház előtt újította fel Kálmán Imre bájos operettjét, „A csárdáskirálynőt”. Már a szokatlanul jó díszletek, kifogástalan, tolették és frakkok is meglepték a közönséget, amint még fokozott a kifogástalan előadás. A legnagyobb sikert a Michl—Klemencsics duo aratta, akiknek minden számát megújírta a közönség. Ilicsné—Olivieri pompás hangjával sok és megérdemelt tapsot kapott. A többiek is mind derekasan kivették részüket a sikerből, amiben nagy érdeme van Krancsevics rendezőnek és Raba Reihencs karmesternek.

Bezárták a bécsi Volksopert. Bécsből jelentik: A bécsi Volksopert, amely hosszabb idő óta pénzügyi nehézséggel küzd, pénteken fizetésektelenség miatt bezárták. Pénteken előadás nem volt, de a tárgyalások már folyamatban vannak.

Fedák Sári nem léphet fel Pozsonyban. Pozsonyból jelentik: A cseh minisztérium szombaton betiltotta Fedák Sári vendégjátékát, amely hétfőn kezdődött volna meg. A betiltás oka az volt hogy valaki értesítette a cseh minisztériumot arról, hogy a művész 3 évvel ezelőtt budapesti tartózkodása alatt kijelentette, jövedelmének felét magyar irredenta propagandára szenteli.

Olvassa a Délbácskát!

SPORT

A NAK és az OSKV kerültek a döntőbe

NAK—Radnicski 3:1 (1:1) Biró Vékes
OSKV—J. Makkabi 2:0 0:0 Biró André

Lombokkal izlésesen díszített tribünök előtt folyt le a tegnapi meccs amely változatos mezőnyjátékkal kezdődött. Egészségesen pattog a labda és gyönyörű ivben visszapattan egy meglepett néző kopasz fejéről. Hosszu időn át ez az egyetlen említésre érdemes momentum, mert a csapatok lassan visszaesnek. A NAK is úgy játszik, mintha már a bankett után volna. De nagyobb technikájukkal mégis ők kerülnek fölénybe. Egy csomó korner után végre az egyikből Lenci kapja a labdát és huszonöt méterről fordulásból védhetetlenül belövi. Igazi jubileumi gól volt. Ezután még néhány eredménytelen kornert rúgnak és Martin hendszéért egy tizenegyest, amely a vetődő Kovracsek karjáról kiegyenlítő gólként a kapuba pattan.

Hat percig érdemes volt unatkozni a második félidő elején, mert akkor Bertók beadásából Paszt egy olyan gólt lőtt, amelynek csak az utána következő percben Lenci fejes gólja volt szebb. Ezt Schäffer beadásából fejelte a vörös-fekete kapuba, a hölgyközönség olyan izgatott sikongatása közepette, amely csak mesteri gólnak jár ki. A két Grünceig egyszerre sebesül meg, a játék kezd tulerélyes lenni.

Egynéhány ragyogó Ilija féle trükk és véget ér a jubiláris ünnepség beköszöntő mérkőzése.

Változik a szín, új csapatok állnak fel, hogy megerősítsék azt a gyanukat, hogy a mi csapataink csak vasárnap tudnak játszani.

Csere után föllélegzik a mezőny. Lassacskán az OSKV veszi át az irányítást és a máskor nem sokat érő magas passzokkal ezuttal eredményt is ér el. Egy magasan áttemelt labdát a piros fehérek közül ketten is segítenek a gólnak. A második gólnak is csaknem ez a története. De itt Sevcics saját magának passzol magasan a Makkabi hátvédnek és a kifutó kapus feje felett és mellével beviszi a második gólt.

A NAK ma délutáni jubiláris atlétikai versenyeiről és a futball döntőről filmfelvételeket készítenek.

Az Achilles kerékpár egyesület testületileg vesz részt a NAK mai jubileumi ünnepségén. Felkértenek a tagok minél nagyobb számban vegyenek részt ezen. Összejövetel d. e. fél 11 órakor a Club helyiségben kerékpár nélkül, esetleg egyenruhában. Elnökség.

TÖZSDE

Okt. 3	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.19	—	—	—
Zürich	—	1089.—	—	—
Newyork	518.50	56.40	—	—
London	25.09	273.40	—	—
Páris	24.05	267.50	—	—
Milano	20.85	228.—	—	—
Prága	15.35	167.50	—	—
Berlin	123.40	1345.—	—	—
Budapest	72.50	7.93	—	—
Brüsszel	23.15	—	—	—
Bécs	73.15	0.0796	—	—
Bukarest	245.—	26.75	—	—
Amsterdam	208.40	—	—	—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szalóniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

Bécs	0.0796.—	Prága	167.50
Páris	264.50	Zürich	1090.—
Milano	228.—	London	273.40
Newyork	56.40	Budapest	—

Zagrebi tőzsde

1925 október 3, 5 óra

Bécs	00797.—	Prága	165.50
Páris	266.—	Zürich	1088.50
Milano	228.50	London	275.75
Newyork	5642.50	Budapest	—

irányzat: csendes.

(AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 október 3. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d. k. kötés 240.—, 200 mm

Árpa

szerémi 65 kötés 175.—, 100 mm
szerémi 65-66. tavaszi kötés 200.—, 600 mm

Zab

bácskai Senta paritás kötés 155.—, 200 mm

Tengeri

szerbiai Beograd paritás kötés 177.50, 600 mm

Buzaliszt

bácskai nullás gg dk . kötés 410.—, 200 mm
bácskai 5. sz. kenyér d.k. kötés 310.—, 100 mm

Buzakorpa

bácskai gab. papir zsák kötés 115.—, 100 mm
bácskai gab. juta zsákok kötés 120.—, 100 mm

Kender

kender kinálat 67.50 500 mm
kender Vrbasi gyár . kinálat 77— 500 mm

irányzat: lanyha.

Hirdetmény

A posta és távirada minisztérium Beogradban 1925. szeptember 15-én kelt 42798. sz. rendelete alapján az alulírott igazgatóság 1925. november 1-től 1926. október 31-ig terjedő időre 66 katasztrális hold termőföldet ad bérbe, Gudurica község határában.

A nyilvános és szóbeli árlejtés a guduricai községi előljárásnál lesz megtartva 1925. október 15-én, délelőtt 10 órakor.

A pályázók kötelesek legkésőbb ugyanaznap délelőtt 9 óráig a guduricai postahivatal pénztáránál 3300— dinárt kifizetni. A lefizetett kaució ellenében a postahivatal elismervényt fog kiadni. Az árlejtés befejezése után a kaució az összes érdekelteknek, a bérletnyertes kivételével, vissza lesz fizetve.

Az árlejtésre vonatkozó összes részletek a guduricai községi előljárásnál, valamint a hivatalos órák alatt a novisadi postaigazgatóságnál (18. sz. szoba) tudhatók meg.

Posta és táviradaigazgatóság Novisad
Sarics Ivan, igazgató.

Hirdetmény

A posta és távirada minisztérium Beogradban 1925. szeptember 15-én kelt 42797. számú rendelete alapján az alulírott igazgatóság 1925. november 1-től 1926. október 31-ig terjedő időre 43 katasztrális hold és 799 négyszögöl területű termőföldet ad bérbe, Mol község határában.

A nyilvános és szóbeli árlejtés a moli községi előljárásnál lesz megtartva, október 17-én délelőtt 10 órakor.

A pályázók kötelesek legkésőbb ugyanaznap 9 óráig a moli postahivatal pénztáránál 2200 dinárt kifizetni. A lefizetett kaució ellenében a postahivatal elismervényt fog kiadni. Az árlejtés befejezése után a kaució az összes érdekelteknek, a bérletnyertes kivételével vissza lesz fizetve.

Az árlejtésre vonatkozó összes részletek a moli községi előljárásnál, valamint a novisadi postaigazgatóságnál (18. sz. szoba), tudhatók meg.

Posta és táviradaigazgatóság, Novisad
Sarics Ivan, igazgató.

Kisebb használt szállóprés

olcsón eladó.

Horváth István kereskedő, Kolara trg 3.
1915—1

Nyilt-tér*)

Fiamat a 14 éves Szénássy Karcit a budapesti országos magyar kir. zeneművészeti főiskola hegedű tanításának 8-ik évfolyamára. (akadémiai tanfolyam I. osztály) vették fel, ez annyit jelent, hogy a novisadi Belohorszky-Szedlacssek-féle zeneiskolából bekerült a világ egyik legjobb híru zeneakadémiájának 8-ik évfolyamára. Midőn ezen alkalomból gratulálok Szedlacssek Lajos tanár urnak hálás köszönetemet fejezem ki fáradhatatlan odaadás és lelkiismeretes munkájáért. Egyszersmiod kötelességemnek tartom a szülők figyelmét felhívni ezen iskola komoly munkájára. Ugyancsak hálás köszönetemet fejezem ki Fáth Ferencz apátplébános urnak. Truppel Béla, Dr. Resch Ferencz, Abrahám János, Nagy Győző, Kohn Gyula, Kassowitz bankigazgató, Varga Alajos és Till uraknak.

Szénássy Sándor.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK

VILLA, amely 6 szobából, konyhából, mosókonyhából, cselédszobából, eléskamrából, angol klozet, fürdőszobából, házmesteri lakásból, nagy pincéből és a többi szükséges mellékhelyiségből áll, vízvezetékekkel és mély kúttal ellátva, villanyos megálló mellett jutányosan eladó. Megtekinthető naponta d. u. 3-5-ig a háztulajdonosnál, Futoski put 91. 1-3

ABLAKÜVEG minden méret és mennyiségben tegolcsobban kapható Andrija Martinkónál, Saffarikova ulica 2., szemben a zsidó templommal. 1831-1-12

Butorozott tiszta szoba csakis uri hölgynek KIADÓ Cim a kiadóban. 1-3

RETORTAFASZENET és TŰZIFÁT ajánl Hubert Lajos, a tesliczi iparművek vezérképviselője Novisad. Postafiók 25. 1-0

Majdnem új öszecsukható VASÁGY eladó. Petra Zrinjskog 48.

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izléseesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Zeljeznicka ul. 30. szám. Telefon 488.

Állandó SOFFÖR iskola. Beiratkozni lehet naponta Pesenjanski Józsefnél Novisad, Magyar-utca 53. 1610-1-6

BEJÁRÓNO a reggeli órákra kerestetik. Sternberg, Liman, Milic-ház.

MOSÓÚST tiszta rézből és ACÉL BOGRÁCSOK, cinezett ÜSTHÁZAK legnagyobb választékban kaphatók MALOČIĆ VASZA rézművesnél Novi Sad, Kisačka ul. 32. 1818-6

KIADÓ szépen butorozott szoba Futaki u. 70. 1907-1-2

KIADÓ több helyiség műhelynek vagy raktárnak Futaki u. 70. 1906-1-2

CIPÉSZINAS felvétetik, Pucovsky A-nál, Sibirjanin Janka, Hunyadi u. 62.

Kaucióképes uri leány

pénztárnoknői

vagy irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 1912-1

2 cipész-segéd

elsőrendű munkaerők, varrott és szeges munkákra és ugyanott egy jobb tűzőnő is felvétetik. Futaki-ut 12. szám alatt.

Hambalkó Antal.

1913-1-2

Motorkerékpár,

angol gyártmány, 4¹/₂ H. P. jó állapotban, olcsón eladó. Cim: Schmolka hirdetőiroda-ban, Novi Sad, Futoski put 2.

Szép

STAYER ALMA

érkezett MÜLLER GYULA Novisad, 1917 Futaki put 100. 1-2

Vasárnap, Szüreti mulatság disznótórral Zene reggelig! Friss must! Kitünő borok!
okt. 4-én a Milata-féle vendéglőben (a kórházzal szemben.)

Gyönyörű szép, fehér, lakkozott puhafa szekrény jutányos áron eladó.

Cim: Schmolka, Futoski put 2.

FIGYELEM! FIGYELEM!

„PAPIRPLASTIKA“

vésznöki, pecsét, gumibélyegző és dombornyomású vigneta gyártási műhelye a Pašičeva ulica 26. szám alá a Natošević nyomda udvarába költözött át.

Varroda áthelyezés!

Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy varrodámat a városháza melletti átjáróház emeletére (Mocko cipésműhely felett) helyeztem át, ahol mindennemű felsőruha és fehérenemű varrását ezentul is legizlésebben és meglepően olcsón vállalom. Továbbra is szíves pártfogást kérek. Tisztelettel 1838 Vékes Vera. 1-6

Négy autogarázs

amely raktárnak is használható, új épületben, bérbeadó. Ugyanott a „Narodna kujna“ is bérbeadó, amely irodahelyiségre is alakítható. — Érdeklődők forduljanak a

Magyar-utca 64. szám

alatti vendéglő tulajdonosához, ahol a közelebbi részletek megtudhatók. 1914-1-2

Ügyes munkáslányt, inasokat, kifutót

felvesz az „ALBA“ tűkörgyár, Zeljeznicka ul. 53.

I. Novisadi Dobozgyár D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.

Elsőállit: Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb áron. Mindenféle mérték utáni megbízásokat pontosan szállit. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bonbon és dessertdobozokban és cipőskatulyákban. Öszecsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére. **Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiárakon. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfolt bőrkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári árbán kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenfajta füződrót minden számban raktáron. - **Versenyen kívüli árak!**

Gyászjelentés.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen, legjobb férj, apa, nagy-apa, fivér, nagybácsi és sógor,

KLIER KÁROLY

folyó hó 3-án d. e. 5 órakor életének 52-ik boldog házasságának 30-ik évében, rövid, de kinos szenvedés után csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 4-én d. u. 4 órakor a róm. kath. vallás szertartása szerint a Hunyadi ucca 33 számú gyászszobából fogjuk utolsó útjára kísérni.

Novisad, 1925. X. hó 4-én.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

†

Szomorodott szívvel jelentem, hogy éveken át volf munkatársam, barátom és 6 év óta cégtársam,

KLIER KÁROLY

a Takács és Klier cég beltagja

f. évi október 3-án reggel 5 órakor rövid betegség után elhunyt.

A drága halott hült teteme f. évi október 4-én délután 4 órakor fog a gyászszobából Sibirjanin Janka (Hunyadi) u. 33. a római katolikus egyház szertartása szerint a helybeli r. k. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Novisad, 1925. október 3.

ÁLDÁS ÉS BÉKE HAMVAIRA!

TAKÁCS JÓZSEF.

Köszönetnyilvánítás.

Ezuton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik felejthetetlen halottunk

TÓTH GYULÁNÉ

temetésén való megjelenésük és virágadományaikkal nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. Külön köszönetet mondunk az ÉPÍTÉSZEK szakegyesületének testületileg való megjelenésükért.

Novisad, 1925. V. 4-én.

A gyászoló család.

UJI

Megnyilt a „Hotel Srpski Kralj“ Novi Sadon.

Elsőrendű étterem — Házi és francia konyha — Kitünő ételek és italok

A szálloda kényelmes, családias szobái a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve. — Teljes csend, rend és tisztaság. — A szolid vezetést sokévi munkásságom, képzettségem és becsületességem garantálják. — Telefon: 59. szám.

Tisztelettel: Veliszlav Dj. Lukovics, szállodatulajdonos.

UJI

UJI

**A legjobb minőségű
falusi liszt**
korpa, kukorica, zab stb. a legolcsóbb árban
kapható, díjmentesen házhoz szállítva.
Gausz János, Futoski put 66
1636 Telefon 534. 1-0

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermek-
kalapok alakítását vál-
talja az új formák szerint
Festés minden színben
Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Fotivec Antal „Napredak“
kalapgyárának lerakata, Kr. Petra 19.

Legnagyobb választék női kalapokban. Leg-
szébb színek, posztóból készült párisi minták,
díszítve 140—200 din. Elsőrendű velour kala-
pok 300—350 din. Állandóan nagy választék.

Legolcsóbb árak. — Saját érde-
kében okvetlenül keressen fel.

Stari-Bečej centrumában, a katonai parancs-
nokság s gimnáziummal szemben 1 jóforgalmu

fűszer- és csemegeüzlet

teljes berendezéssel azonnalra kiadó, esetleg
eladó.

Braća Petljanski, Stari-Bečej.

Tanulóleány helybeli kalapszalomba
kerestetik. — Cim:
FAUST hirdető irodában, Novisad, Kralja
Alexandra 12. I. em. 1892—1—2

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman őrlött kőso, vagonként és
kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.

50—100 dinár jutalékot fizetünk

Önök, ha 1 és 2 szoba-konyhás kiadó lakás-
címetek közül velünk — Parnogmlina ulica 10.

Elsőrendű házikoszt

házban és házonkívül a legjutányosabb
árban kapható. Változatos menü. Ki-
fogástalan tisztaság. A legízletesebb
ételek.

Petra Zrinjskog ulica 18

Udvari épület, I. emelet.
1-5

FIGYELEM!

A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén **kiválóan előnyös áron**
több ezer darab legújabb divatu **női és leánykakabátokat, selyem és szövet**
utcai és estélyi toiletteket, mindennemű **női szörmebundákat, sportkabá-**
tokat beszerezni, melyeket

kiárusításszerű árban

bocsájtunk eladásra. Ezen előnyös vásárlásunk révén **mindennemű szörme** árak
en gros áron kerülnek *detailban* is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül *férfi, fiu és gyermek-*
ruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundákat rendkívül jutányos áron.

Roth Manó és Fiai, Novisad. 1766-1-3

Van szerencsém a m. t. vevőim és a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy
Futoški put 12. szám alatti

uri divatszabó üzletemet

ugyanezen házban levő nagyobb helyiségbe (volt Prodanovics-féle helyiség) helyeztem át,
ahol az eddiginél jelentékenyen megnagyobbított valódi angol szövetkészlettel, szolid
árammal állok a n. é. közönség szives rendelkezésére.

HÖLZL SIMON, uri divatszabó.

Ha soffóri vizsgát

rövid idő alatt olcsón és szakszerűen akarja
letenni, úgy forduljon

Fellegi Józsefhez

Magyar u. 27. naponta d. u. 6—7-ig. Estélyi
tanfolyam tervbe véve.
1824—1—6

Perfekt szakácsnő

priváthelyre vagy restorációba ajánkozik.
Krausz, Ustavka ul. 13. Novisad.

A LEGUJABB DIVATU

sparterie formákat nagyban és kicsinyben
ajánlok. Bársony és panne kalapok elkészí-
tését, valamint azoknak alakítását elvállalom

JÁNOKY I. DIVATÁRUSNŐ,
Novisad, Laze Kostića 25. (1762—8x)

Férfi és Női Confectio- szakmában jártas segéd

ki a kirakat rendezéshez is ért és ügyes
eladó, jó fizetéssel azonnal beléphet

Róth Manó és Fianál

1897 **Novisad.** 1—2

Ha kiadó lakása van,

jelentse be nálunk és mi díjmentesen azonnal ki-
adjuk, Parnogmlina ulica 10. (Az udvarban.)

Kiadó

ujonnan épült házban 1—2 szobás
és 1—1 szobás lakás Cim: Novi-
sad, Deakova (Árpád) u. 21. sz.

Nagyban! Vasárunk Kicsinyben!

RUDVAS szortírozva kocsivasalásnak és
egyéb célra,

Winter-kocsitengely, fekete- és
horganyzott vaslemez,

horganylemez, fehér bádóg,

öntött tüzhelylapok,

kézöntött tüzhelyek,

lemeztüzhelyek,

öntött üstök,

acélbogrács,

füstcsövek,

könyök-, sütő-, hamu-, tüzelő-, kémény- és
kemenceajtók, üstház, kályhák, eke, ekekés,
sodronyszeg, drót, láncáru, lópatkó, ásó,
kapa, fejsze, szerszámok, reszelők, csavaráru,
épület és butorvasalás,

komlódrót,

horganyzott és fekete 34. 38. 50. 60. 70. 80.
szám és egyéb különböző

VASÁRUK,

állandó nagy választékban, raktáron nagyon
olcsó árak mellett

Kuszli Gyula vaskereskedés
Novisad, Temerinska ulica 8. 1782-1-5

VILLATELEK BUDAPESTEN

(Uj Mátyásföld) 250 öl, villamos vasut mentén köröskörül kiépítve,
elköltözés végett jutányosan eladó. — Bővebb felvilágosítással

„MACHER“ ingatlan forgalmi iroda ZAGREB, Berislavićeva ul. szolgál

A DÉLBÁCSKA VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Az ősz dalaiból

Irtta: HAJNAL LÁSZÓ

I.

Hunyó parázs a nyár, csak hűvös hajnal bomlik,
Csak fonnyadt fénypázmákból, csorog a
virradat.
Élet, rossz bocskoros, mért rostokolsz még
rajtam,
Vedd vissza jégkezed, elégni hív a nap!

Halott vizek felett, ott állok rég a hidon,
Ha néha habja csobban, csodát már nem
susog...
Mákonny... komor halálszag... de hűtlen lány
az élet...
Hivnak hűs hajnalok... én a nap felé futok...

Meghalni mindig jókor... Ha leng a nagy
enyészet,
Mind lengnek őszi délbén a sárgító szelek,
Én sippal, dobbal, szóval, vad harci riadóval
Az életet kiáltom! Bátor halott leszek...

II.

Ha láz lever, ha könny kimar,
Ha bomlik minden sejtém,
Hirdethetem: gondglóriám
Én bátran elviseltem!

Én hittél voltam harcosa
A szikra-szakadtsáknak
Ki büne az, hogy pernye lesz
A szikrából is — másnap...

A nyár hunyó parázsát int,
A fények elfakulnak...
Érett gyümölcs a szív, a szín...
Be kár, hogy mind lehullnak...

DOSTOJEVSKI:

Az Istenben boldogult

papi szerzetes remetének Starec Sossima beszélgetéseinek és prédikációinak az imáról és a más világokkal való érintkezésről értekező részlete, amint azt az ő szavaihoz híven feljegyezte és összeállította Alexej Fedorovics Karamasoff

Ijú, ne feledkezz meg az imádkozásról. Ha imád őszinte, akkor minden alkalommal új érzés merül fel benned és vele új gondolat, amelyet annakelőtte nem ismertél: újra meg fog erősíteni és meg fogod tudni, hogy az ima nevel. És ne felejtis el minden nap és amint csak tudsz ilyenképpen imádkozni: „Uram, irgalmazz mindenkinek, aki szined elé lép.“ Mert minden órában és minden pillanatban ezer és ezer ember válik meg földi életétől és lelkeik Isten elé jutnak, sokan közülök egyedül válnak meg a földtől, senki nem ismeri őket és gondban meg gyászban vannak, mert senki nem törődik velük, igen, mert senki sincs, aki tudna még annyit is róluk, hogy él-

A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSA

HOGYAN FEJLŐDÖTT A REPÜLŐGÉP?

Automobil és repülőgép — Repülőgépen Londonból Indiába — Három nap alatt Európa körüli A repülőutazás majdnem olcsóbb, mint az utazás nemzetközi vonatok hálókocsijaiban

Sok ezer éven keresztül az emberiség álmának netovábbja a repülés volt. Ikaros meséje legjobb kifejezője volt ennek a sóvárgásnak. Megértük, hogy ugyanaz a nemzedék Jókai Mór jövő század regénye képzeleti szárnyain még mint megvalósulhatatlan ábrándokat szövögessen lelkében, de aztán hirtelen mégis csak arra a valóságra eszméljen, hogy a nagy évezredes vágy beteljesült. Ha repülőgép berregését halljuk fejünk fölött, ma már unottan nézünk rá felfelé és közömbösen folytatjuk utunkat.

Mégis illik megállnunk egy pillanatra, hogy hátratekintsünk, mert hirtelen igen nagy ut maradt mögöttünk, amelyet jó lesz méltányolnunk. A repülés technikája szinte átmenet nélkül olyan nagy haladást tett, amely szélesebb rétegekben használt megbízható közlekedő eszközzé avatja.

A repülőgép fejlődése sok tekintetben azonos fokozatokat nyújt az automobillal, de máskülönbben is köze van hozzá, mert hisz ennek a kialakulásával sikerült olyan motorokra szert tennünk, amelyeket egyszerűen át lehetett vinni a repülőgépre.

Az automobil végleges kibontakozása folyamán pontosan megkülönböztethető fokozatokon ment keresztül. Legelső korszakában mint drága sport jelentkezett, amit a repülőgépnél ugyan nem találunk meg, hanem helyét a katonai célokra való felhasználás foglalja el. Vagyis ebben a tekintetben a két újkor közlekedőeszköz homlokegyenest ellentéte egymásnak: az automobil állandóan békés sportcélok szemelőtt tartásával tökéletesítették, de a végén mégis beszegődött katonai szolgálatba, míg a repülőgépet háborus használhatósága miatt erőmegfeszítve fejlesztették és mire biztos közlekedő eszköz vált belőle, megkezdődött a sportja. Anglia ebben a tekintetben legelő jár, mert kormányra biztatására már megalakult ottan az első repülő sportegyesület, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Persze az angol kormány nagyon jól tudja, mit csinál.

Mihelyt észrevette, hogy erőfeszítései mellett sem sikerül a franciák katonai repülőcsapataival felvenni a versenyt, gondolta magában, hogy magánosok zsebe és kedvtelése könnyen segíthet a bajon.

Az automobil második fejlődési korszaka ott kezdődött, amikor sebességi versenyek helyett vagy mellett bevezették a gép hosszú ideig zavartalanul való működésének versenyét. Mihelyt a gépszerkesztők elérték azt, hogy a motorok ezer kilométerszámra tudtak futni minden üzemzavar nélkül, magától értetődő dolog lett kereskedelmi használata, vagyis közlekedő eszköz vált belőle, amely egyformán válik be személy és podgyász szállításra. Az automobilnak egy évtizednél hosszabb időre volt szüksége, míg ezt a fejlődési fokozatot megfutotta, de a repülőgépnek már csak rövid pár évre volt szüksége, mert az idejé nyár végén ezt a mozzanatot most már befejezettnek tekinthetjük. A háború befejezését követő első néhány évben a zavaros politikai viszonyok háttérbe szorították a nemzetközi repülést, de tavalyelőtt annál nagyobb lendülettel kezdtek szervezéséhez látni. Mindenekelőtt a német repülés viszi a vezetőserepet, akármilyen nagy akadályokat is gördítettek útjába és Németország van mai napig a legsűrűbben keresztül-kasul húzgált repülővonalakkal behálózva. Öntudatosan siettek ezzel, mert Európában, szerencsés központi helyzetüket akarják vele kiaknázni. Franciaország és Németország több más szomszédja még most is rossz szemmel nézik a dolgot, de nem lehet rá módot találni, hogy kikerüljék.

Németország minden barátságos viszonyban álló országgal is tart fenn légi közlekedést. A sürgető igények befolyása alatt a nemzetközi megegyezés nem is halasztható már sokáig.

Különösen az utolsó hetekben egymásután érkezett hír egész csomó jelentős távrepülésről. Orosz pilóták érkeztek Moszkvából Kabulba és Pekingbe. Japánok pedig Moszkvá-

tek-e vagy sem... És ime, a föld másik széléről, a Te imád az Úr elé száll és az elhagyott lelkének nyugalmaért könyörög, ámbár Te nem ismerted őt és ő nem ismert téged. De miként hat majd az ő lelkére, hogy abban a pillanatban, mikor félelemben áll az Úr előtt, ő érte is könyörög valaki és hogy a földön van olyan emberi lény, aki őt is szereti? Igen, és Isten is szeliden fog reátok kettőtökre tekinteni, mert ha te megszánsz, mennyivel inkább fogja ő megszánsz, aki végtelenül szánozobbb és szelidebb, mint Te? És talán te miattad fog neki megbocsájtani Testvérek, ne riasszon el benneteket az emberek büne, büneiben is szeressétek az embert, mert ez az isteni szeretet képmása és ez a legnagyobb szeretet. Szeressétek Isten minden teremtményét, az egész mindenségét és minden porszemet. Istennek minden levelét, minden sugarát szeressétek. Szeressétek az állatokat, minden növényt és minden dolgot. Ha minden dolgot szeretni fogsz, akkor majd a dolgokban megnyilatkozik számodra az isteni titok. Ha ez nyilvánvaló lett előtéd, akkor napról-napra közelebb jössz az igazsághoz. És végzetül mindent átölelő szeretetben az egész világot átfogod. Szeressétek az állatokat, mert Isten a gondolkodás ősi kezdetével és ártatlan vidámsággal ajándékozta meg őket. Ne zavarjátok,

ne gyötörjétek őket. Ne fosszátok meg őket az örömtől, ne cselekedjétek Isten gondolata ellen. Az ember ne magasztalja fel magát az állatok fölé, ők bűn nélkül valók, de te ember nagysággal, megjelenéseddel romlásba döntöd a földet és a rothadás nyomait hagyod magad után és bizony majdnem mindnyájan így cselekszünk. Különösen a gyerekeket szeressétek, mert ők bűn nélkül valók, mint az angyalok. Örömet jelent nekünk az ő életük, utalásuk és szívünk tisztulására példaként élnek. Engem a jóságos és hallgatag Pater Anfim tanított arra, hogy a gyermekeket szeressem. Vándorlásunk közben cukorkát és kalácsot vett nekik a pár kopekákért, ami az ő alamizsnája volt; nem tudott elhaladni mellettük anélkül, hogy szive meg ne remegjen. Ilyen az ember. Nem egy gondolat előtt kétségesskedve állunk meg, különösen, ha az emberek bűnét látjuk és kérjük magunktól: „Nyuljunk erőszakhoz vagy az alázatos szeretetet válasszuk?“ Mindig az alázatos szeretet mellett dönts. Ha egyszer azt választod, egyszer s mindenkorra, akkor az egész világot le fogod győzni. Az alázatos szeretet félelmes erő, a legeslegnagyobb erő és nincs semmi ami hozzá hasonló. Minden nap, minden órában és minden percben vigyázz magadra, hogy arcod tiszta legyen. Ha rossz szóval vagy gyü-

ban tettek látogatást, Amundsen az északi sarkot akarta a legújabb közlekedő eszközzel felkutatni. Egy olasz repülő nagy körutat tett Ausztráliában és utját a Fülöp szigeteken át Japán felé vette. Az angolok Egyiptomból Indiába repülnek és jövőre rendes személy- és postaszállítást rendeznek be. Egy argentinai repülő pihenés nélkül szállt Bolíviába. Az egyik francia repülő óriási utat tett három nap alatt Európa körül, egy másik pedig a Páris—Newyork repülőközlekedés megnyitásának erőpróbájaként a napokban fogja Franciaországot háromezer kilométer megtételével leszállás nélkül körülrepülni. Mindez olyan eredmény, hogy bátran kimondhatjuk a második fejlődési korszak lezáródását.

Eközben még egy másik fontos tény is szemünk előtt kell tartanunk: az idej aránytalanul nagyobb forgalom mellett kereskedelmi repülőgépekkel sokkal kevesebb baleset történt, mint a tavalyi évadban, ami nyilvánvaló bizonyossága a megbízható gépek szerkesztésének. Erre nézve jellemző az is, hogy a németek a Dawes-tervezet értelmében esedékes összeget Angliába tiszta fémből készült Junkers repülőgépen szállították ezzel is megmutatva, mennyire bíznak biztonságában.

Az automobil példájára ez után következik a harmadik fejlődési időszak, amely a versenyképességet akarja biztosítani. Ez pedig a típusok végleges megválasztásával és a tömeggyártás bevezetésével lesz elérhető. Ugy látszik, hogy a legújabb Junkersgépek szakítják meg a folytonosan újabb szerkezetek sorozatát és végleges megállapodást hoznak létre. Más országbeli gyárak természetesen szintén sietnek a maguk típusának kialakításával. Mihelyt aztán a korszerűen berendezett gyárak szabatos menetben naponta százszámra ontják magukból a gépeket, áruk lényegesen olcsóbb lesz és a viteldíjak is lejjebb szállnak.

Az utazás már is majdnem olcsóbb repülőgépen, mint a nagy nemzetközi luxusvonatok elsőosztályu hálófülkéjében, nem is beszélve a nagy kényelemről, zavartalanságról, határok vámvizsgálati kellemetlenségeinek elkerüléséről és a rövid pár órai utról, amely után a kereskedő fizessen és kipihenten azonnal ügyei után nézhet. (p. j.)

Hálátlanság

B. dr. kezdő orvos a feleségéhez:
— Sohasem hittem volna, hogy ez a Lajos ennyire jellemtelen legyen.
— Miért?
— Miért? ... Meghívtuk ebédre bőséges ebédet rendeztünk tisztelőre, evett is, ahogy csak beléje fért és kapott egy nagyszerű gyomorfájást...
— És aztán?
— És aztán más orvosai kezeltette magát.

lülködő lélekkel haragosan mégy el a gyermek mellett, akit talán észre sem vettél és ő látja rut és eltorzult arcodat — ime akkor ez bele-rögződik az ő védtelen szivecskéjébe! Nem is tudod és mégis rosszat vetettél az ő szívébe és e rossz mag ki fog hajtani és ez mind csak azért, mert a gyermek jelenlétében nem vigyáztál magadra és mert nem hordoztál a szívedben körültekintő és tetterős szeretetet. Testvérek, a szeretet nagy tanító, érteni kell a megszerzéséhez; ez azonban nagyon nehéz — sok kitartó munkával, drágán kell megvásárolni, mert nem esetlegesen és nem egy pillanatra, hanem állandóan és örökké kell szeretni. Kivételes esetekben mindenki tud szeretni, még az elvetemült is. Volt egy testvérem, meghalt, ő kérte a madarakat, hogy bocsássanak meg neki. Ez értelmetlennek látszik és mindig helyesen cselekedett, mert olyan minden, mint az ocean, minden folyik és érintkezik. A világ egyik szélén mozgást idézel elő, a világ másik szélén viszhangzik. Legyen értelmetlen a madaraktól bocsánatot kérni, mégis a madaraknak, igen, minden teremtetett állatoknak jobb volna a közepedben, ha te magad jobb és lelkesebb volnál, ha csak valamivel is jobb, mint egyébként. Mondom nektek, olyan minden mint az ocean. Ha jobb volnál, mindent átölelő szeretetedtől győzőre lelkesedéssel és elragad-

A szovjet mérges gázokat készülő gyártatni

Oroszországban mindenki katonaköteles — Egy francia kommunista képviselő üzenel

Nemrég több francia napilap megfizetett közleményei közt egy felhívás jelent meg, amelyben a moszkvai szovjet felszólította a világot minden nemzetnek felalálói, hogy „hadviselés céljára alkalmas felfedezéseiket, különösen pedig az újfajta és erősen pusztító mérges gázok előállítására vonatkozó találmányaikat” adják el a szovjetnek, amely azt jó áron megveszi s ha az illetők hajlandók szovjetszolgálatba lépni, „minden feltételüket elfogadja a kormányzat”.

Ez a látszólag jelentéktelen hírcske nem keltett különösebb feltűnést. Párisban nem igen törődnek a szovjettel, — mindaddig, amíg ez nekik kellemetlenséget nem jelent. A kommunista szabad gyűléseznek Párisban s tele ragaszthatják plakátjaikkal a falakat, de egészen más elbírálás alá esnek, ha a francia külpolitika vagy gyarmatpolitika dolgaiba ütik bele az orrukat. Henriét francia képviselő is emiatt járta meg. Propagandát ment csinálni a francia Afrikába s Algirban az arnoknak azt hirdette, hogy az ő lázadásukkal lehet a kommunizmust diadalra juttatni Afrikában. Az ilyen propagandát a riff-terület közvetlen szomszédságában már a franciák sem nézhetik el és „szabadság-egyenlőség” ide vagy oda, letartóztatták Henriét elvtársat az állam biztonsága ellen elkövetett bűncselekmény címén. Henriét most aztán a börtönben elmélkedhet a francia állam „igazságatlan” háborujáról.

A szovjet és hibeinek felfogása szerint ugyanis ma csak egy igazságos háboru van: a despotikus szovjeturalom háboruja az európai államrendszerek ellen. Vagy amint ők nevezik, a „kapitalizmus” ellen. Ennek a célnak érdekében hatalmas hadsereget szerveztek, amelyről a hadügyi népbiztos, Frunze gögösen mondta egy beszédében, hogy: „a világ egyetlen hadserege sem mérkőzhetik meg a szovjetével”.

Az orosz viszonyokról és háborus készülődéséről egy francia újságíró, aki most tért vissza oroszországi utjából, a következőket közli: Moszkvában most mindenki hadseregről, háboruról, egységes frontról, katonai fegyelemeről s az erős hadsereg parancsoló szükségességéről beszél.

Ime a törvénytervezet, amelyet nemrég terjesztettek az Oroszországot kormányzó triumvirátus elé:

„A katonai szolgálat az általános védkötelezettségen alapul s a szovjetszövetség minden tagjára, nemzetiségi kivétel nélkül, kötelező”.

A katonai szolgálat a kiképzés idejéből s a tényleges katonai szolgálatból áll, amely után mindenki tartalékba kerül. A kiképzési

idő 19—21 év között évente 1 hónapig tart. A tényleges szolgálat a 21. életévvel kezdődik.

A törvénytervezet megengedi a katonai szolgálat alól azoknak a polgároknak a felmentését, akiknek vallási rendelkezések megtiltják a fegyverviselést, de csak az esetben, ha a bíróság előtt bebizonyítják, hogy ez a rendelkezés az ő igaz meggyőződésükkel meg-egyeznek.

Ez a rendelkezés a fegyverviselést megtagadó különböző orosz szekták miatt vált szükségessé, amelyek követői, főleg a dukhoborok, az utóbbi időben tömegesen vándoroltak ki Amerikába. A szovjetnek az a célja, hogy a kivándoroltakat visszacsalogassa vagy legalább is propagandistákat neveljen belőlük Amerikában. A rendelet értékét különben nagyon kétséssé teszi a bíróság előtt való bizonyítást. Mikép bizonyítja be valaki, hogy neki valóban tiltja a hite ezt vagy azt a dolgot? Különben is a szovjet elég bizonyítékot szolgáltatott már arról, hogy itt mennyit érnek az ígéretük.

—y—ó.

Imádság a gyűlölködőkért

Irta: JUHÁSZ GYULA

Én Jézusom, te nem gyűlölted őket,
A gyűlölködőket és a köpködőket.

Szeretted ezt a szomorú világot
S az embert, ezt a nyomoru virágot.

Te tudtad, hogy mily nagy kereszt az élet,
És hogy fölöttünk csak az Úr ítélhet.

Szelid szíved volt, ó pedig hatalmad
Nagyobb volt, mint mit földi birtok adhat.

A megbocsájtást gyakoroltad egyre,
Mig égbe szállni fölmentél a hegyre.

Ma is elégszer hallod a magasban
A gyűlölet hangját, mely égbe harsan.

A gyilkos ember hangját, aki részeg
S a szeretet szavát feszítené meg.

Én Jézusom, most is csak szánd meg őket,
A gyűlölködőket és a köpködőket.

Most is bocsáss meg nekik, mert lehet,
Hogy nem tudják tán, mit cselekszenek.

tatással imádkoznál a madarakhoz is és kérédd, hogy bocsássák meg bűneidet. Tarts ki lelkesültséged mellett, bármennyire is értelmetlen az emberek előtt.

Barátaim, könyörögjétek Istenhez jókedvért, legyetek jókedvűek mint a gyermekek, mint az ég madarai és a ti munkátokban az emberek bűne ne okozzon nektek gondot és ne féljétek attól, hogy a tettek bevégezésében meggátolhat és ne szójlatok ilyképpen: Erős a bűn, erős a becstelenség, nagy a környezet ereje, magánosak és erőtlenek vagyunk a rossz befolyások elrontanak mindent és jó cselekedeteink tökéletesítését megfogják gátolni. Távol legyen tőletek az ilyen kétségkedés, én gyermekeim. Csak egy menekvés van. Az emberek bűneért magadat tedd felelőssé. Igen, barátom. Valóban úgy van, hogy ha mindenképp és mindenért ösztönöd magadat teszed felelőssé, akkor majd be is látod, hogy tényleg úgy van, hogy mindenkivel szemben mindenért bűnös vagy. De ha restségedet és tehetetlenségedet az emberek terhél rovd fel, akkor ördögi gögbe esel és Isten ellen zúgolódsz. Az ördögi gögőre ezeket gondolom: Itt a földön nehéz mindig felismerned és ezért könnyen beleeshetünk, még akkor is, ha azt hisszük, hogy nagyszerűen és jól cselekszünk. Igen, természetünk legerősebb szenvedélyeit és érzelmeit

nem tudjuk meglátni és megismerni míg a földön élünk, de ne hadd magad attól a gondolattól félrevezetni, hogy ez igazolásodra szolgálhat, mert az örökkévaló bíró nem azt fogja földe kérdezni, hogy mit nem tudtál elérni, hanem azt, hogy mit értél el. Magad is meg fogsz győződni erről, ha erre tekintettel léssz, és helyesen ismersz fel mindent és senkivel nem fogsz pörölni. Bizony, mi tévelygünk a világon és ha nem volna a miénk a Krisztus példaképe, egészen eltévednénk, és végzetül elpusztulnánk, mint az özönvíz előtti emberiség. Sok dolog van előlünk elrejtve, ámde a miénk egy másik, egy magasabb, egy magasabb világgal való kapcsolat titokzatos öntudata, mert földi gondolatainknak és érzéseinknek a gyökere más világokba nyulik. Ezért állítják a filozofusok is, hogy a dolog lényegét, a világot nem lehet megismerni. Isten más világokból vette a magokat, melyeket a mi földünkre szórt és az ő kertje kivirágzott és minden, ami kalászba szökhetett kalászba szökött, és minden, ami igazán élő csak a más titokzatos világokkal való érintkezés öntudata által él: ha ez az érzés elgyöngül, vagy kihál, akkor az élet is meghal benned. Akkor az étellel szemben is közömbös léssz és még talán gyűlölni is fogod.

Imígyen gondolom én.

A haláltánc

Irt: GÁSPÁR JENŐ

I.

Pompeius színháza tele volt emberrel. Az üléseken ember-ember mellett szorongott. füllesztő hőség volt s amint itt-ott serpenyőkben jóillatú ámbra és különböző indiai illatszerek égtek s füstjük gomolygott a magasban, olyan volt a színház, mint egy óriási katlan, zugott, süstörgött, morgott s a szorongó tömeg szinte szétvetette a színház márványfalait. Az első sorokban a lovagok és szenátorok fehér tógája pompázott, a páholyokban Róma legelőkelőbb hölgyei csevegtek, itt-ott ragyogó katonavértek csillantak meg. A császári páholy még üres volt. A földszinten suttogtak.

— A császárnak nagy gondjai vannak. A barbárok már a város közelében portyáznak. A lovasságot holnapra jelezték.

Egyik páholyban előkelő állami hivatalnokok ültek. Az eshetőségekről beszélgettek.

— A dolgon már segíteni alig lehet. Legjobb, ha kiegyezünk a germánnal. Így elkerüljük a fölösleges vérontást is meg anyagi veszteségünk se lesz oly nagy. Hiába, az idők változtak! Szép a vitézkedés, de céltalan.

A konzulok díszhelyén egy virágkoszorú leány ült. Egyik konzul leánya. Körülötte fiatal nemesek legyeskedtek. A leány nevetve csevegett.

— A regiumi uton jöttünk éppen, mikor egyszerre vad lövőgátat hangzott mögöttünk. A barbárok voltak. Elül egy szálas, kékszemű centurio. A lováról szakadt a tajték, ahogy mellénk vágatott. Foglyok voltunk. Az apám néhány nap mulva drága pénzért kiváltott. Mondhatom sajnálom. Vad, de gyönyörű férfiak.

— És aprózza, boldogan nevetett. A barbár lovasság Róma falai alatt járt, de ez a nagy, bűnös és ekorcsult város nem igen törődött vele. Az emberek ott csacsogtak, nevetgéltek az óriási színházban, mintha semmi se volna, mintha semmi se készülne. Pompeius Magnus szobra hidegen nézett végig a cinikus tömegre, amely magát öngunnyal még rómainak merre nevezni. A páholyokból tréfás ifjak virágokat szórtak alá, a földszint nevetett, a nők félig meztelen válla csillogott a fényben, amott katonák sikamlós tréfákon vihogtak s az egész színház, mint valami mámoros halálraszánt játékos kacagott, mulatott.

A császári páholyba egy nő suhant be. Alig vették észre, csak mikor fehér fátyla meglibbent, akkor néztek feléje az emberek.

— A császár huga — Lucretia. Eljött. Milyen szép — hangzott innen is, onnan is.

Lucretia leült, elnézett a közönség fölött és Pompeius szobrán pihent meg a tekintete. A játékrendező aedilis hozzáietett, a leány bölintett szép fejével. A közönség ezt látva, hangosan kiabálni kezdett:

— Lucius! akarjuk! Lucius!

A függőnyt felhúzták és megjelent Lucius, Róma kedvence. A közönségen halk morajlás futott végig. A színészen fekete tóga volt és arca végtelen szomorú. Hangja vézesen kondult meg, ahogy szavalni kezdett:

— Ne tapsolj Róma, nézd a gyászruhámat!

A színész szemében soha sem látott tűz égett. Hangja eleinte félve reszketve szállt a levegőben, de egyre erősebb lett és nemsokára harsogott, mint a harci kürt. Szavai korbácsként vágta a tömeg arcába, ostromozva az elpuhult, gerinctelen várost, amely tombolt a gyönyörben, tobzódik, nevet, mulat, mikor szegyenpir kellene, hogy égesse az arcokat. És hangja, mint a vészmadár, szállott a párás levegőben.

— Ne tapsolj Róma, mert nincs benned egyetlen férfi, akinek erében az ősök vére folya és nincs szem, mely felragyogna a mult disszidálására. Puhák és nyálkások mint a moscsári sár és betegek, mint a legundokabb bélpoklos. És nincs Rómában nő, nincs leány, nincs asszony, aki méltó volna arra, hogy kezét csókoljon neki — egy rabszolga is. Mert gyáva minden férfi és bűnös minden asszony és én szégyenlem, hogy római vagyok...

A nagy tömeg itt is, ott is felszisszent!
— Lucius! Ez megőrült... Ezelős!

Egyesek pisszegtek, mások fütyülni kezdtek. Ez tetszett. Az egész színház tombolni és dörömbölni kezdett, éles füttyszó hasogatta a levegőt. Róma leghirhedtebb korhelyei a közepre rohantak és onnan kiabálták:

— Örült! El vele! Táncoznóket!!

A tömeg fülét megkapta a szó. Az egész színház éljenzésbe tört ki:

— Táncoznóket!

Róma legnagyobb színésze ott állt a színpadon, fekete tógáját összehuzva magán és könnyezett. Azt hitte, hogy szavának varázsával fel tudja korbácsolni a korcs nemzedékben a jóérzés utolsó szikráját. De annak csak a táncoznó kellett. Lucius állt és könnyezett. Rómát siratta. Lent a tömeg ujjongott:

— A táncoznóket!

Lucius szó nélkül elment. Ebben a pillanatban halálsápadt arccal felállt a császár huga is és eltűnt a páholyból. Senki se vette észre, a tömeg, mint egy állat tombolt a megjelent hetéráknak. Róma ünnepe.

II.

A szolgál csodélkozva nézte a lefátyolozott nőt. Sietve jöhetett, mert nagyon lihegett.

— Itthon van a gazdád?

— Igen, urnőm.

— Vezess hozzá!

A szolgál bejelentette Luciusnak a látogatót. A színész kíváncsian nézte a nőt. Az egyszerre hátravetette fátyolát. Ott állt Lucius előtt — a császár huga.

— Hercegnő!

— Hozzád jöttem. Te vagy az egyedül férfi Rómában. Hallottalak a színházban Lucius. Ó, hogy szégyeltem magam mindenki helyett, Róma helyett.

A leány lihegve beszélt:

— Te vagy egyedül Rómában, akire érdemes nézni. Segíts rajtam. A császár, a bátyám békét könyörgött a barbártól és neki ígért engem feleségül. Engem Lucretiát, egy barbárnak. — Lucius! — Inkább meghalok.

A színész leültette a lihegő leányt és megsimította a haját. Ime, az egész rothadó világvárosból az egyetlen római nő, kinek ereiben van a vér a Lucretiák, Veturiák s a Gracchusok anyja véreből. Ime, ennyi maradt a nagy Rómából, a világ urából. Szeliden magához ölelte a leányt, az utolsó római férfi az utolsó római leányt. S a leány boldogan rebegte:

— Ölj meg, Lucius, ölj meg!

III.

A bevonuló barbár csapatok rikoltozó kürtzava verte fel a várost. A fórumon, hol egykor győztes triumfátorok hajtották maguk előtt Kelet és Nyugat foglyait, most virágot szórt a korcs római nép a győztes ellenség lába elé. Róma legszebb női köszöntötték Caesar szobránál a vezért s szenátorok földig hajolt serege üdvözölte a győzteseket. Róma ujjongott, tombolt, mert nem kellett harc és lehetett tovább romlani.

A barbár vezér a császár hugát akarta látni. A palotában nem találták. Keresték mindenhol, nincs sehol. Végre Lucius átriumában megtalálták. Jupiter Stator szobra előtt még füstölt a tömjén s a márványpadlón ott feküdt virágos fövel, holtan az utolsó római férfi és az utolsó római leány...

Kint tombolt s a barbár katonákat ünnepelte a város.

Azt is nehéz kibetűzni

Egy egyiptomi tudós a gizehi gulák alatt beszélgetett egy angol utazóval.

— Ugy hiszem, hogy önöknek nincsenek rejtélyes felirataik, értékes hieroglifjeik, kibetűzhetetlen okmányaik, melyeket csak hosszas tanulmányozással lehet megfejteni.

— De ezekhez hasonló dolgokkal mi is rendelkezünk.

— És hogy nevezik önöknél ezen rejtélyes dokumentumokat?

— Vasuti menetrend.

Bealkonyult Budapesten a bubifrizurának

Késői könnyek és színes parókk között —
„Szegény Alphonse, ha tudta volna...!”

Végig a Váci uccán

Budapest mindig elegáns város volt. Kissé parvenü ugyan de elegáns. Meg kell jegezni, hogyha divatról beszélünk Budapesten, ez alatt csak a női ruhák és kalapok, no meg a frizurák különböző formáit értjük — mert a férfiak oly kopottak, hogy az embernek szinte végigfut a hátán az egész szanálási akció.

A nők, azok igen, azok elegánsak. Dél-előtt tizenkettő után a Váci-uccai korzón színes illatfelnyölkben kavarnak végig: az aránylag szűk belvárosi uttesten a legnyúlókabb és legfényesebb Roll-Royce, Lancia, Fiat és Cadillac-kocsik állanak, hogy az „ennivaló kis Citroënök”-ről ne is beszéljünk és ónagysága kilibben belőle a kutyájával: bevásárlásait intézni.

A ruhák egyenes vonaluk még mindig és rövidék. Fényes fekete és tiszta fehér kabátok dominálnak általában, melyek alól nem is annyira villan, mint inkább kényelmesen és hosszan látható a pesti nők láb-uniformisa: a testszinü harisnya. Érdekes tünet, de a harisnyakereskedők csak testszinü harisnyát adnak el már hónapok óta s a Váci-uccai kutyák kizárólag rózsaszínben látják a világot.

A Váci-ucca forgataga egész a Gerbeaudig nyulik el a Ferenciek-terétől: ugylátszik a Zserbó újra divatba került. Ezen az utvonalon végig zajlik le nappal az elegáns Budapest élete. Megállapíthatni, hogy amíg a kabátokban csak két szín: a stendhali fehér és fekete dominál, a kalapok, ezek a kis, szemre lehuzott, egyszerű, rohamsisakszerű alkotmányok a szivárvány minden színében reprezentálják a kalapkreálók képzelőtehetségének termékenységét. A barnák és fehérek, valamint a sötétkékek is vezetnek kétségkívül: de ugyanolyan anyagu selyemből vannak pirosak, világoskékek, szürkék, sőt aranyak is. Feltűnő, hogy milyen egyszerűen vannak díszítve: egy vékony szallag, egy csokor, egy virág és ez minden.

Színek és színek

A tavalyi színes cipőknek nyoma sincs: a mai pesti nő vagy lakk-escarpint, vagy szürke antilopot visel, vagy a testszinü harisnya kórtársát: a testszinü cipőt. Természetesen csak félcipőben. Ma már nincs vastag lábfej, izmos boka: rózsaszínü, vékony párisi gummiszallagocskák korrigálják az esetleges túltáncolás vagy sportolás hibáit, melyeket szorosan a lábra kell csavarni: a harisnyán keresztül abszolúte nem látszik.

Régi igazság, hogy a színek, illetve a festékek bizonyos fokú művészetet is megkövetelnek. A festészetet a mázolásból éppen ez különbözteti meg. Sajnos, a nagyvárosi nők már régóta festik magukat, de csak mostanában kerülnek összetűzésbe a korszellem férfiúi követelményével: ne mázolják be magukat. A női arcfestészet primár korában az ajkak pl. égő vörösek, az arccsokkák lilásba-játszó rózsaszínűek, a szemöldökök erősen barnák vagy feketék voltak: a szem gödröcskéit pedig illeendő volt alaposan befeketíteni. Azóta ilyfajta technikánk nagyon fejlődött. Beköszöntött itt is a perspektívák hatásának kora, a világítási effektusok magasabb technikája, a színek kellő és egyéniséghez mért összeválogatása; sőt amint hallom, Párisban már a toalettet harmonizáló színekbe festik magukat a nők...

Ma már vége van az arcfestészet kontrasztkorának. Az ajkon alig halvány rózsaszín pir, amely mellett alig látszik az arcbőr idegen hamvassága: a szemöldökök meghosszabbításait képező gyengéden ivelt fekete vonal már nem is szín, hanem egy költemény. Különböző is a nappali puder mindent kiegyenlít; az esti szintén...

Könnyek, parókkák és egy mélabus história

A mélabus históriát egy előkelő belvárosi fodrázsmestertől hallottam. Tekintve, hogy egy egész darabka kultur-történet, érdemes a fel-

jegyzésre. Antoine Alphonse mesterről szól, a bubi frizurák halhatatlan mesteréről és feltalálójáról, aki először jött arra a gondolatra, hogy a női kényelemszeretettel divatkultusszá avassa...

— Szegény Antoine mester ugyanis egykettőre kiépítette üzletét, — mesélte előadóm — a nők valósággal megrohanták. Egyszerre harminc fodrászt, hajnyíró, manikürt foglalkoztatott az üzembén, hátul pedig négy hatalmas több fióku szekrényt állított föl: egyet a szőke, egyet a barna, egyet a vörös és egyet a fehérszínű copfok számára, melyeket gondosan megcédulázott és rendszerezett. Természetesen nemi összeget is fizetett értük. Az idők, úgy látszott, mintha beigazolták volna kezdetben Alphonse mester pénzügyi zsenijét. A nők, akik Parisban a bubifrizura uttörői voltak, alig egy év múlva visszatértek hozzá és estélyi toalettjeikhez műhajat vásároltak. Ő persze csak hátra ment és hozta vissza az eredeti hajat. Szépen keresett. Már mi is arra gondoltunk, hogy követjük példáját, különösen akkor, midőn mesélték, hogy Alphonse keresztes háborút hirdet a „bubi” ellen... De mit tesz Isten!? Amerikából megjött az Eton-frizura, a nők még inkább vágatták a hajukat, a bubi udvarképes lett már Angliában is és — Alphonse nyakán egy egész szoba levágott copf maradt. Most úgy segít magán, hogy színes parókat csinál belőlük, estélyre és színházhoz...

— No és a pesti nők?

— Hál Istennek, már megállott a bubiorület. Inkább a színésznők kultiválják, de azok is inkább csak a tulzásait. Gondolja meg kérem, mennyit veszülünk mi ezen a hóboroton!

Valamit a bubi-betegségről

Mert ilyen is van. Kezdetben csak ideges fejfájásokban nyilatkozott meg, később valami mélabus melancholiában. Vannak nők, akiket annyira megvisel a divat ez új megnyilvánulásának érzése, hogy nem tudja megszokni idegesek lesznek, migrént kapnak s a vége az, hogy amíg megnő újra a hajuk, álhajat viselnek. Ez tulajdonképp csak ideggyengeség: de melyik modern nagyvárosi nőnek nem gyengék az idegei?

Budapesten az Eton megadta a kegyelem-döfést a bubifrizurának is. Az egyik tulzás a másikat, a reakció tulzását váltotta ki. Vannak olyanok is, akik így gondolkoznak.

— Ha már mindenkinek van, miért viseljem én? És növesztik újra szorgalmasan a hajukat a fodrászok nagyobb gyönyörűségére. Az Etonhoz kifogástalan tülecskék és szimmetrikus arc szükséges: azt pedig az amerikai divat sem tud univerzálisan osztogatni.

Jakab Géza.

AZ ÉSZAKI SARK FELE

Roald Amundsen

előadása Prágában legújabb és régebbi sarkutazásairól

Roald Amundsen, a híres északsarki utazó szeptember 29-én a prágai Luzernasaalban, tömött padosok előtt előadást tartott északsarki utjáról. Az illusztris vendég, akit a cseh Aero-klub hívott meg, német nyelven tartotta előadását. Ismertette a husz évvel ezelőtt vállalt északsarki útját. Amikor Bleriot feltűnt repülőgéppel, akkor támadt az az ötlete, hogy az északi sarki utat is jó lenne repülőgépen megtenni.

— Attól a perctől fogva, hogy elolvastam Bleriot sikeres repülését a csatornán, — mondotta — állandóan figyelemmel kísértem a repülő-technika fejlődését, egyedül abból a szempontból, vajjon lehetséges lesz-e egykor ezzel a légi közlekedési eszközzel a eljutni a célhoz. 1914-ben már éretnek tartottam a dolgot arra, hogy repülőgépen jussak el az északi sarkra. Ez a kísérletem azonban balul ütött ki, mert a repülőgépek egyike Alaskában kényszerült leszállásra, a másikat pedig a tenger jéghegyei zúzták össze.

— 1922-ben olvastam először, hogy egy repülőgép huszonhét órát volt a levegőben. Ez

jel volt számomra. Most már ujult energiákkal igyekeztem az északi sark felé és pedig a levegőben. Így sikerült aztán egy oly repülőgépet konstruáltatnom, amellyel megtehettem néhányadmaggal az utat.

Amundsen ezután részletesen adta elő életveszélyes kalandját, harcait a köddel és jéggel és munkatársai elszánt bátorságát.

Az előadást viharos tetszéssel fogadták. Előadás után Amundsen fogadta a sajtó képviselőit. Az egyik újságíró megkérdezte tőle, vajjon gondolt-e északsarki útja előtt arra, hogy élve visszatér.

— A jóakarát a visszatérésre — mondotta mosolyogva Amundsen — mindig megvolt bennem, de megvolt természetesen az a gondolat is, hogy elpusztulok a nagy hideg fehérségében. Amint azonban láthatják az urak, ép csontokkal visszakérültem és amint mondani szokás nagyurakról, a körülményekhez képes, elég jól érzem magam.

Egy másik újságíró megkérdezte tőle, mi

van a berlini Eckenerrel, vajjon részt vesz-e ő is a tervezett harmadik expedícióban.

— Eckenerhez néhány hét óta semmi közöm — mondotta energikusan Amundsen. Eckener ur a jelen pillanatban konkurrensem. Azután gondolkozott még egy kicsit és lemondó kézlegintéssel hozzátette:

— A konkurrencia nem nagyon veszélyes. Ezután a teremben levő Larsen hadnagy, Amundsen jóbarátja és hűséges munkatársa beszélt az újságírókkal.

— Hogy tetszik Önnek Prága? — kérdezték tőle az újságírók.

— Nagyon szép város — felelte kemény németiséggel — és nagyszerű emberei vannak. Tessék elképzelni, reggel hat órakor érkezünk meg és soha még annyi ember nem várt bennünket a vasutnál, mint itt. Nem volt nehéz megállapítani a prágaiakról, hogy edzett emberek. Legközelebbi északsarki utunkra bizonyára prágaiakat fogunk szerződtetni.

Ezzel az interjú véget ért.

(*) **Mennyit keres Amerika?** Hány dollárt kerestek az Egyesült Államok polgárai az elmúlt évben? Erre a kérdésre válaszol Newyork államnak pénzügyi statisztikai hivatala egy vasok kötetben. Ez a kötet az amerikai Unió fogárainak összes jövedelmét 24,158.000.000 dollárra teszi. Hogy milyen elképzelhetetlenül nagy ez az összeg, arról a mi szegényes keleteurópai fantáziánk még képet is alig tud alkotni. Egy századrésze elég volna, hogy egész Közép- és Kelet-Európának pénzügyeit szanálni lehessen vele. Ha ezt az összeget egy dolláros papírdarabokból raknánk össze, egy olyan hegyet tenne ki, amely ötszázszor magasabb volna, mint a Gaurizankarnak legmagasabb csúcsa. Még érdekesebb a statisztikai hivatal könyvének egy másik adata, amely szerint az Egyesült-Államok polgárainak jövedelme az utolsó harminc év alatt átlag megduplázódott. Az amerikai jólét tehát ezalatt az idő alatt száz százalékkal emelkedett. És hozzátehetjük, hogy ugyan ezalatt az idő alatt Európa lakosságának jóléte legalább száz százalékkal csökkent.

(*) **Nadrágháború Angliában.** London az uridivat kérdéseiben diktálni szokott. Döntő szava volt mostanában nemcsak a fehér cilinderek, hanem az ujszabásu nadrágok kérdésében is. Ezt az újféle férfiviseletet — a felül szűk, alul bő s kissé uszályos, harangformájú nadrágot — az oxfordi egyetem diákjai kreáltak s oly szerencsével jártak, hogy alkotásukkal megnyerték az Old Bondstreet nagy szabópotentájainak tetszését is. A harangformára szabott nadrág hát divatba jött s a hatvan, sőt tulzott esetekben nyolcvanhét centiméter bőségű nadrágok megszereztek a polgárjogot London előkelő köreiből is. Készítették pedig ezeket a ruhadarabokat lazacszínű, világoszürke, vagy barna színű kelméből. De az új divatnak nem volt hosszú szerencséje, mert sorompóba lépett ellene az angol arisztokrata ifjuság ismert iskolája: Eton, És ambár a harcban a cambridgei ifjuság is az oxfordiak pártjára állt, mégis Eton győzött. Győzött pedig a tulerővei szemben egyesgyedül azért mert Anglia női ifjusága is a normális nadrágdivatok követelő pártjára állt. Egy táncmulatságon dönt el az ütközet sora. Az ifju hölgyek kijelentették, hogy nem győznek vigyázni, hogy táncközben ne tapossanak rá az oxfordiak és cambridgeiek ujdívatú nadrágjának nem is egy, hanem két uszályára. A női fiatalság nyíltan Etonnal szövetségelt és Cambridge és Oxford ifjusága következetesen kosarat kapott tőle. Ezzel a nagy vita rövidesen eldőlt és a harangszabásu nadrág divatja már utolsó óráit éli.

(*) **Messzilátóval felfedezett gyilkosság.** Párisból jelentik: Magy feltűnést keltett az a mód, amellyel egy párisi zálogháztulajdonos egy gyilkosságot felfedezett. A zálogháztu-

lajdonoshoz egy messzilátót hoztak megvétele végett. Mielőtt a zálogháztulajdonos megvette volna, kipróbálta. Lakása ablakából egy messzefekvő villát vett a messzilátóval szemügyre. Amint a messzilátót szeméhez emelte, a villa erkélyén egy tusakodó párt pillantott meg. Tovább figyelte és pontosan kivette, amint a viaskodók egyike kezében megvillant a kés és azt a másik mellébe döfte. Rögtön a telefonhoz szaladt és jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrségről azonnal négy rendőr sietett a villába, ahová épp akkor érkeztek, mikor egy körülbelül 30 éves férfi a villa kapuján át távozni akart. A férfi a négy rendőr megjelenésétől annyira megijedt, hogy azonnal bevalotta tettét. Szerelmi féltékenységében agyonszurta menyasszonyát. A rendőrök a meggyilkolt leányt csakugyan megtalálták a villa erkélyén.

Keresztrejtvény

1	11	12	13	14	15	16
2						
3					4	17
6				5	7	
			8			
9	18					
10						

Vízszintesen:

- 1.) Modern zene
- 2.) Adóforma rövidítve (több osztályú)
- 3.) Kellemetlen orvosság
- 4.) Rag
- 5.) Mozihős vezetékneve fonétik.
- 6.) Edény fajta
- 7.) Női név
- 8.) Peru őslakói
- 9.) A legnépszerűbb név Novisadon
- 10.) Fánkhoz jó.

Függőlegesen:

- 11.) Alulról felfelé olvasva fontos katonai disciplina
- 12.) Ige harmadik személyben
- 13.) jassz kifejezés mulatságra
- 14.) Helyhatározási rag
- 15.) Aki teheji tegye
- 16.) „Újságírók” nem magyarul
- 3.) Női név
- 17.) Minden testnek van
- 5.) Főkapitányunk minap leszoritotta árait.
- 8.) Rossz alatta nyögni
- 18.) Mindennek van.

Megfejtési határidő 1925. okt. 10. A helyesen megfejtők között értékes jutalmat sorolunk ki.